SAAT
27 EYLÛL 1932
7 inci sene No. 2382
NUSHASI 5 KURUŞTUR

Milliyet

Sahip ve Başmuharrırı
Siirt Meb'usu MAHMUT
Umumî Neşriyat ve Yazı Müdürü
ETEM İZZET

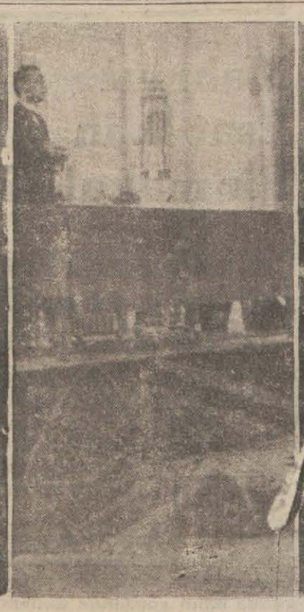

Türk milletine kendi dilinde öz varlığını ve dirliğini veren inkılâp başladı!..

Osmanlıcadan türkçeye geçiş inkılâbı

Türk dili ve Türk milleti bu inkılâp ile yeni bir ufkun aydınlığına girdi

Dolmabahçe sarayının merasim salonu dün, millî kurtuluş hareketimizin ehemmiyetli bir hâdisesine sahne oldu: Aralarında Büyük Gazinin de bulunduğu bin kadar Dil kurultayı azasının ve iki binden fazla samiinin iştiraki ile yapılan bir ictimada Türk dilinin kurtuluşu ilân edildi. Dünkü içtimaın mânası budur. Ve kurultaym iki hatibi, Samih Rifat ve Maarif vekili Reşit Galip Beyler, söyledikleri nutuklarda da bunu tebarüz ettirdiler.

Sivas kongresinin siyasî kurtuluş savaşındaki ehemmiyeti ne ise, eylûl 1932 Dolmabahçe içtimaının dil kurtuluş savaşındaki ehemmiyeti de odur. İstikbalin tarihçisi, Türk millî hareketinin tarihini yazarken, dünkü içtimaa böyle bir yer verecetkir.

Saat, ikiye beş dakika var.. Bir aydan beri Türk Dili Tetkik Cemiyeti kâtibiumumiliğine Kurultaya aza sıfatile iştirak etmek üzere müracaat edenlerin hepsi de ön sıralarda yerlerine oturmuşlardır. Samiine tahsis edilen arka sıralarla sağ taraftan yan sıralar da kâmilen dolmuştur. Saat tam ikiye varınca, yukarı localardan birinden gelen İstiklâl marşının sesile herkes ayağa kalkıyor. İstiklâl marşı dinlenip te oturulduktan sonra Samih Rifat Bey kürsüye doğru yürüyerek kurultaym içtimamdaki maksadı izah eden güzel bir nutuk irat etmeğe başlıyor.

Samih Rifat Bey nutkuna millî kurtuluş hareketimizin ilk safhalarını hatırlatmakla başladı. O zaman istilâya maruz kalan memleketin feci halini anlattı. Herkes nevmit bir vaziyette iken, Gazinin rehberliği ile millî istiklâl davasının kazanıldığını söyledi. Gazinin hizmetlerinden bahsettikçe nutuk alkışlanıyordu. Nutkun bir yerinde büyük rehberin kurultay azası arasında olduğunu söyleyince; bütün gözler, sağ taraftaki sütunların bulunduğu mahalle döndü. Filhakika Gazi Hazretleri, kurultay azaları arasında mevki almış bulunuyorlardı. Büyük Gaziyi gören üç bin aza ve sami yerlerinden kalkarak heyecan içinde alkışlamağa başladılar. Alkış birkaç dakika devam etti ve Gazi Hazretleri yerlerinden kalkarak bu tezahürata karşı mukabelede bulundular. Matbuatın bulunduğu köşeden, Gazi Hazretlerinin bütün kurultay müzakeratını dikkat ve alâka ile sonuna kadar dinledikleri görülmekte idi.

Samih Rifat Bey, bundan sonra Osmanlı devrinde Hâkanlığın Türk cemiyetinde esas telâkki edildiğini anlattı. Milliyet duygusunun tereddiye uğradığını ve binnetice lisanın ve edebiyatın da esaret altına alındığını izah etti. Osmanlı saltanatı devam ettikçe; Türk kendi benliğini unuttuğu gibi, edebiyat ta, tahsil softaların elinde olduğundan esaret altından kurtulamadı. Türkçe arapçalaştı ve farisileşti. Arada zevklerimiz de değişti. Okadar ki bugün öz dilimize gidelim diyince, türkçe kelimelerin osmanlıca kadar âhenktar olmadığını söyleyenler bile vardır. Halbuki türkçe işlenirse, daha ziyade zevkimize uygun bir dil halini alacaktır.

Samih Rifat Beyin nutkundan sonra riyaset divanı intihabatı yapıldı ve bunu müteakıp ta Maarif vekili Reşit Galip Bey, cidden çok güzel bir nutuk söyledi. Muhterem Maarif vekili 1919 mayısından beri millî istiklâl savaşı içinde bulunduğumuzu, Büyük Gazinin Samsuna ayak bastığı günden beri başlayan bu savaşın siyasî, iktısadî, malî hülâsa her sahayı şamil olduğunu anlattıktan sonra kültür sahasındaki safhasının da Lâtin harflerini almak ve nihayet şimdi de öz dilimizi Arap ve Acem tahakkümünden kurtarmak şeklinde tecelli ettiğini izah etti. Reşit Galip Bey, nutkunu duygu ile söylüyordu. Nihayet kendisinin Maarif vekili sıfatile bu inkılâba müzaheretini vadettikten sonra Başvekil Paşadan da haber getirdi: İsmet Paşa, Maarif vekili vasıtasile dil inkılâbına hizmet etmek hükûmet ve vatandaşlar için bir borç ve şeref olduğunu bildiriyordu.

Maarif vekilinin nutkundan sonra Samih Rifat Bey, hazırladığı uzun ve cidden şayanı dikkat bir tezi okudu. Samih Rifat B. in bu etüdü kurultay azaları ve sami in nazarında Türk dili hakkında yeni bir ufuk açtı. Türk dili çok eski bir dildir. Türk kelimeleri, Türk ırkı gibi yayılmış ve başka diller için mehaz olmuştur. Türk dili, Türk milleti gibi asırlarca hür yaşadıktan sonra nasıl oldu da Arabın ve Acemin esareti altına düştü? Bütün lisanlar için mehaz olan bir dil nasıl oldu da hüviyetini kaybetti? Dil kurultayının müteakıp günlerinde bu suallere cevap verilecektir. Herhalde dün kurultayda bulunanlar, osmanlıcadan türkçeye geçiş inkılâbının heyecanını duymuşlardır..

Ahmet ŞÜKRÜ

ROMAN

1 Teşrinievvel Cumartesi başlıyor

Falih Rıfkı Beyin gazetemiz için hazırladığı bu edebî eseri *1 Teşrinievvel Cumartesi* gününden itibaren neşre başlıyoruz.

ROMAN

ın siyasî kısmı da yok değildir.

Gazici ne demektir, Kemalist ne demektir? Erenköy Vatan kulübünde bir vak'a.

1 Teşrinievvel

Dil kurultayı dün toplandı

Kurultayda 3000 kişi bulundu ve toplantıdaki yüksek sözler memleketin hertarafında dinlendi

Reşit Galip, Samih Rifat Beyler kurultayda ateşîn birer nutuk irad ettiler. Bugün de tezler müdafaa edilecek..

Kurultay Nasıl Başladı Ve Neler Oldu?

Millet gözyaşı dökerken padişahların bayram yaptıkları büyük salon, Dolmabahçe sarayının mu ayede salonu, dün belki ilk defa olarak Türkün kendisi için kendi özdilini kurtarmak için yaptığı toplantının şahidi oldu.

Kurultaya aza yazılanlar, saat on ikiden itibaren birer birer gelmeğe başlamışlardı. Memurlar, davetlilerin kartlarına bakarak yerlerini gösteriyorlardı.

Salonun her tarafına büyük hoparlörler konulmuştu. Kapının karşısına gelen yerde üzeri yeşil çuha kaplı bir riyaset kürsüsü duruyor. Kürsünün önünde hatiplerin söz söyleyeceği bir masa var.

Saat bire doğru, azaya mahsus iskemlelerin hemen hepsi dolmuştu. Memleketin bütün düşünen kafaları burada... Şairleri, âlimleri, edipleri, iktısatçıları, müderrisleri yüksek idarecileri, siyaset adamlarını, hâsılı bütün belli başlı simaları ayni çatının altında görüyoruz.

Saat ikiye çeyrek var. Salon tamamile doldu. Herkes yerine yerleşti. Hoparlörler, son defa mu ayeneden geçirildi. Zabtı tutacak memurlar, masalarının etrafında toplandılar.

Tam saat iki... Salonun heybetli kubbelerine çarpan şehir bandosunun uğultulu sesi duyuldu: Herkes, ayakta, İstiklâl marşını dinliyor. Tam bu sırada, bütün gözler, salonun ilerisinde açılan bir kapıya doğru çevrildi: Büyük reis, Millet Meclisi Reisi Kâzım Paşa ile birlikte kurultaya giriyordu. Bütün aza ayağa kalkarak Gaziyi dakikalarca alkışladılar.

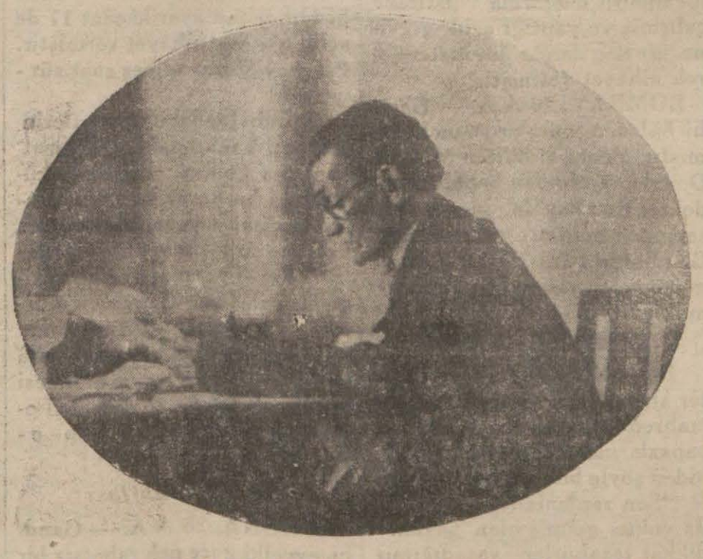

Türk tarihi tetkik cemiyeti reisi Samih Rifat B. konferans veriyor

Bu aralık Samih Rifat Beyin, kürsüden sesi geldi; Türk Dili Tetkik Cemiyetinin yorulmaz başı, şu hitabe ile söze başlamıştı:

— Muhterem hâmi ve reisimiz Büyük Gazi Hazretleri!... Hanımlar, efendiler... Milletin, kendi eli le kurduğu bu kürsünün etrafında müşterek bir gaye uğuruna toplandık!...

Salonun üç muhtelif noktasına konulan hoparlörler, bu sözleri parça parça salonun içine dağıttılar.

Samih Rifat Bey, gür, temiz ve özlü sesile hitabesine devam ederek, Osmanlı saraylarının Türkü nasıl hakir ve düşkün gördüğünü anlattıktan sonra sözü Çanakkale muharebesine getirdi:

— Yurttaşlarım... Hiç bir millet, maksatsız ve neticesiz, harp denilen imtihana girmemiştir. Biz yalnız Çanakkalede kendi bayrağımız için vuruştuk.

Bu sıralarda, Mustafa Kemalin yıldırım ordusu kumandanlığını kabul ettiğini işidenler, geniş bir nefes aldılar. Otomobili bir kaç defa, düşman tayyaresinin bombaları altında ilerledi.

Bir düşman tayyaresi, bir gün onun otomobilinin pek yakınına bir bomba atmıştı. Büyük bir traka koptu. Yirminci asrın bu kahraman çocuğu, o zaman kollarını göğsü üzerinde kavuşturarak sakin ve vakur ileriye bakıyordu. O sırada yanında bulunan yaverine:

— Cevat, dedi, zihnimde öyle

(Devamı 5 inci sahifede)

Dil kurultayına iştirak etmek üzere saraya gelen hanımlar

Dört Kararname

Kontenjan, şeker, kahve, döviz kararnameleri..

İhracatı tesbit komisyonlarının ilgasına dair kararname ile diğer kararnamelerin metni

D listesi

ANKARA, 26 (Milliyet) — Memlekete girecek şeker, kahve ve çay kararnamesi bugün neşredildi. Kararname şudur:

1 — 13144 numaralı kararname mülgadir.

2 — Memlekete şeker kahve ve çay ithali umumî kontenjantmana tabidir.

3 — Bu kararname 18 eylûl 1932 tarihinden mutebердir.

Türk parasının kıymetini koruma hakkında 7 numaralı kararname esasları şunlardır:

1 - 5 numaralı Türk parası kıymetini koruma kararna -

(Devamı 6 ıncı sahifede)

M. Venizelos'un fırkası ekseriyeti kazandı

Liberaller 250 azalıktan 106 sını, kralcılar 90nını kazandılar

Yunanistanda ne zamandan beri beklenen intihabat nihayet yapıldı ve neticeler dün belli oldu. M. Venizelosun liberal partisinin ekseriyeti kralcılara vermediği anlaşıldı. Ancak intihabat neticesi M. Venizelos'a tahmin edildiğinden daha kabarık bir ekseriyet temin etmemiş bulunuyor. Binaenaleyh M. Venizelos'un ihtidar mevkiinde kalması için diğer fırkaların da müzaheretini temin etmesi lâzımgelmektedir.

ATİNA, 26 A. A. — Sabahın saat ikisine kadar belli olan neticelere göre ekseriyeti Venizelosun liberal fırkası kazanmaktadır. İkinci Çaldarisin fırkası gelmektedir. Diğer fırkalar ehemmiyetsiz azalıklar kazanmaktadırlar. Geçen mecliste komünistlerin mümessilleri yoktu. Halbuki bu mecliste bir kaç komünist mebus ta bulunacaktır. Yeni ziraat fırkası da bir kaç azalık elde etmektedir. İntihabatın en bariz vasfı tam bir sükûnet içinde cereyan etmiş olmasıdır. Şimdiye kadar Yunanistanda bugünkü gibi sükûnet le hiç bir intihabat yapılmamıştı. Hükûmet merkezinin sokakları mutat manzarasını muhafaza etmiştir. Duvardaki reklâmlar olmasa idi günün bir intihabat günü olduğu kat'iyyen anlaşılmıyacaktı. Şunu unutmamak lâzımdır ki bütün fırka liderleri

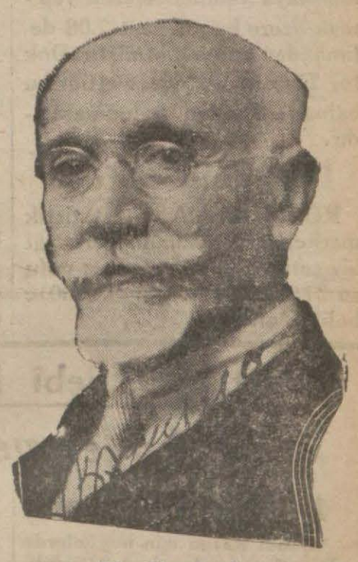

M. Venizelos

taraftarlarına her türlü nümayişten vazgeçmelerini ihtar etmişlerdi. Reylerin tasnifine bütün gece devam edilmiştir. Çaldaris ve Kafandaris intihabatın büyük bir intizam içinde cereyan etmiş olmasından dolayı memnuniyetlerini beyan etmişlerdir.

ATİNA, 26 A. A. — Atina intihap mıntakasına ait neticeler liberallerle halkçıların hemen hemen müsavi miktarda rey aldıklarını göstermektedir. Son ve muvakkat neticeler mev

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Amerika sefiri dün memleketine gitti

Sefir, Gazi Hz.ne "Süper Musolini„ diye tavsif etmektedir

15 Teşrinievvelde Ankaraya dönecek

İSTANBUL, 26 A.A. — Amerikanın Ankara sefiri mister Charles Sherril, kendisini Havra götürecek olan İl de France vapuruna binmezden evvel New york Herald muhabirlerinden birine aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

Türklerin ticarî muvazeneyi tesis etmek için sarfetmiş olduk ları gayretlerden başkaca göstermekte oldukları başlıca faaliyet, halı hazırda asrî binalara ait projeler tanziminde görülmektedir. Bu binalarda betonarme inşaat büyük bir mevki işgal etmektedir. Türkiyede halkın yüzde 80 inin ziraatle iştigal etmesi ve işsizliğin hemen hemen meçhul bulunması bu mesaiyi kolaylaştırmaktadır.

Türkler, Ankarada gayet su ratle apartımanlar inşa etmektedirler.

Çankaya'ya giden yolun iki tarafında şimdi muhteşem sefaret binaları vücude getirilmiş tir. Bunların arasında ihtişam itibarile Vaşingtondaki binaları geride bırakan İran sefaretini ilk evvelâ zikretmek icap eder. Almanya'nın şimdi Türk payitahtında 5 binası vardır.

Amerikaya seyahatinin sebepleri hakkında sorulan bir su ale cevaben M. Sherril şöyle demiştir: beni Vaşingtona davet eden bir telsiz aldım. Vaşingtonluların başkalarının kendilerinin projeleri hakkındaki düşüncelerini bilmek arzu edecek lerini zannediyorum. 15 teşrinievvelde Ankarada bulunacağımı ümit ediyorum. Çünkü Türkiyenin 29 teşrinievvelde Cumhuriyet bayramı şenliklerinde bulunmak arzusundayım.

Amerika sefiri, Gazi Hz. leri hakkındaki hayranlıklarından bahsetmiş ve Müşarünileyh Hazretlerini "Süper Mussolini" diye tevsif eylemiştir. Sefir demiştir ki: Gazi Hazretleri hiç şüphesiz Mussolini'ye faiktir. Zira Mussolininin yapmak mecburiyetinde kalmamış oldu ğu bir takım şeyler yapmıştır. Bunlar da ruhanî kuvvetle cismanî kuvvetin tefriki, Türk ka-

Sefir M. Charles Sherril

dınının istihlâsı, Arap harfleri yerine Lâtin harflerinin ikamesi gibi.

Büyük Türk halâskârı ile George Washington arasında bir mukayese yapan sefir, bu iki büyük şahsiyet arasında bil hassa 3 müşabehet noktası bulmuştur: Gazi Hazretleri, yalnız inkılâp reisi değil, ayni zamanda Türkiyenin ilk Reisicumhurudur. Türk devletinin payıtahtını, memleketin bilhassa deniz tarafından taarruz edilmesi en ziyade müşkül olan bir mahalline nakletmiştir. Türkiye, İran Bulgaristan, Rusya ve İtalya ile dostluk münasebetleri tesis eylemiştir.

Mülâkatın bu noktasında sefir şu sözleri söylemiştir:

82 inci defa olarak Atlas Okyanosunu geçeceğim. Madam Sherril halı hazırda Lausanne' dadır. Oğlum cenubî Dakatonun âyan azasından Peter'in kâtibidir. Bu suretle siyasî hayata atılmış bulunuyor.

Milletler meclisi açıldı

Yunan murahhası M. Politis aslî reisliğe intihap edildi

CENEVRE, 26 A.A. Milletler cemiyeti büyük meclisi saat 10,35 te açılmış ve M. Politisi aslî reisliğe intihap etmiştir.

CENEVRE, 26 A.A. — Milletler cemiyetinin büyük meclisi açılınca reis M. de Valera bir nutuk söylemiş ve milletler cemiyetinin faaliyeti hakkında i - zahat vermiştir. M. de Valera tahdidi teslihat konferansının beklenen ve umulan neticeye henüz vâsıl olmadığını söyle - miş, Lausanne konferansının ancak hükûmetler arasındaki tediyat meselesinin kat'î surette hal ve tesviyesine yol açıp hazırladığı takdirde mühim bir iş görmüş olacağı mütaleasını ileri sürmüştür.

M. de Valera, Lytton komis yonunun uzak şark hakkındaki ihtilâfı kat'î surette halletmesi ni de temenni eylemiştir. M. de Valera, milletler cemiyetine atıp tutanlardan da ima yolile bahsetmiş, milletler cemiyetine karşı beslenen itimadın kaybe - dilmesine mâni olacak yegâne çarenin milletler cemiyeti misa kının resmî ve umumî bir misak olduğunu ve büyük veya küçük hiç bir devletin bu misakın havi olduğu taahhütleri tanımamazlık edemiyeceğinin kat'î surette ispatından ibaret bulunduğunu beyan etmiştir. M. de Valera bu yakınlarda toplanacak dünya iktısadiyat konferansının ehemmiyetine dikkati celbederek nutkunu bitirmiştir. Bundan sonra M. Politis 3 müstenkif ve diğer namzetlere verilen diğer 3 reye karşı 44 reyle aslî reisliğe intihap edilmiştir. M. Politis reisliğe intihabından sonra söylediği nutukta bu intihaptan dolayı teşekkür etmiş, içinde bulunulan zamanın biraz endişeyi mucip bir halde olduğunu ve mesaiyi bir kat daha arttırmak lâzım geldiğini beyan eylemiştir. M. Politis nutkuna devamla demiştir ki:

"Elyevm mevcut teminatın kâfi olmadığı şüphesizdir. İşte bunun içindir ki bu teminatı, lüzumu halinde Cenevre müessesesini mükemmelleştirmek suretile çoğaltmak ve kuvvetlendirmek icap eder". M. Politisin nutku bittikten sonra meclis beş komisyon teşkil etmiş, tahdidi teslihat meselelerile meşgul olması mutat olan komisyonun intihabını, reisin teklifi üzerine, şimdilik tehir eylemiştir. Meclis milletler cemiyeti küçük meclisine intihap usulünde tadilât yapılması işinin tetkine ve Briand-Kellog misakile milletler cemiyeti misakının telifi hakkındaki mesaiye ait meseleleri ruznamesinden çıkarmıştır.

SON DAKİKA

Mahmut Esat B. in Bir makalesi

"Büyük parti prensiplerile ve şefile dimdik ayaktadır„

İZMİR, 26 — Sabık Adliye ve kili Mahmut Esat Bey bugün Anadolu gazetesinde Fırka prensiple ri ve şahıslar başlığı altında heyecanlı bir makale neşretmitşir. Mahmut Esat eBy makalesinde diyor ki:

İhtilâli yapan büyük parti bugüne de yarına hâkim olacak; öz Türk milleti açılarını yakın bir günde onun göğsünde dinlendirecetkir. Şaşarız o zavallılara ki ih tilâli yapan büyü kpartiyi kendi içlerinin kendi düşünüşlerinin bir icraatı sanarlar.

Cümhuriyet Halk fırkası bir geçim keşkülü değildir. C. H. F. şunun bunun değil, prensiplerin, bu memleketin tarihinden, bu milletin varlığından akan, akıp sızan hakikatların dile gelmiş bir vicdanıdır.

C. H. F.. sı öz Türklerin asırlara karşı bir hmcı olan son büyük ihtilâlin hâlâ yanan, tutuşan bir alevidir. Bu alevin altında hiç bir hakikat gizli kalamaz, kalmayacaktır da.

Biz bu milletin, bu memleketin vaziyetini mütalea ederken hâdiselerden , acılardan, ilham alıyoruz. Bunları C. H. Fırkasının prensipleri ile muhakeme ediyoruz. Hükmümüzü onların icabatına göre veriyoruz.

Büyük şef ile prensipler bir tarafa . Çünkü onlar daima yüksek kalacaktır. Bugün de yarın da. Fakat üst taraf ıile ancak müsavat kabul edebiliriz. Bu üst tarafın hareketlerini fırka prensipleri ile ölçeriz. Biz Gazi Şefin işaretiile yürüyen ihtilâlin prensipleri ne canla başla bağlanmış öz Türk oğullarıyız.

Cümhuriyet Halk fırkasını kendi keyiflerine göre bir izah maddesi sananlar, onu bir istibdat âleti gibi görenlerdir. Acıları mız vardır.. Millet hesabına görülecek işlerimiz çoktur. Fakat bugünkü halden memleketin ve ihtilâlin düşmanları ve hasımları sevinmesinler. Onlar. o davamız bitmemiştir. Büyük parti prensiplerile ve şefile dimdik ayaktadır.

Nurullah Esat B.

ANKARA, 26 (Telefonla) — Nurullah Esat Bey Saraçoğlu Şükrü Beye iltihak etmek üzere bu akşamki trenle İstanbula hareket etmiştir.

Homerin doğduğu yer

İZMİR, 26 (Milliyet) — Yunanlı şair Homerin İzmirde Halkapınarda doğduğuna dair vesaik bulundu.

Reşit Saffet B. İzmitte konferans verdi

İZMİT, 26 A.A. — 25 Eylûl Pazar akşamı İzmir Halkevinde Kocaeli meb'usu Reşit Saffet Bey tarafından memleketimizin fikrî, iktısadî ve siyasî istikametleri hakkında umuma bir konferans verilmiştir .

Konferansta Kocaeli valisi, Halk Fırkası, Halkevi reislerile bilcümle Adliye, Maarif ve diğer devair rüesa ve memurinile, kalabalık bir halk kütlesi bulunmuşlardır. Mevzu halk üzerinde derin bir alâka uyandırmış ve konferans hararetle alkışlanmıştır.

Amerika Erkânı harbiye reisi geliyor

Jeneral Mac Arthur şerefine bir geçit resmi yapıldı

ANKARA, 26 A.A. — Bu sabah şehrimize gelen Amerika orduları büyük erkânı harbiye reisi Jeneral Douğlas Mac Arthur cenapları ikametlerine tahsis edilen Halkevinde bir müddet istirahatten sonra Büyük erkânı harbiyeyi, vekâletleri ziyaret etmiş ve kendilerine iadei ziyarette bulunmuştur.

Saat 12,45 de Jeneral şerefine büyük erkânı harbiye reisi Müşür Fevzi Paşa Hazretleri tarafından bir öğle yemeği verilmiştir. Ziyafette heyeti vekile azaları ile büyük erkânı Harbiye, millî müdafaa ve hariciye vekâletlerinin erkânı hazır bulunmuşlardır. Ziyafet esnasında Müşür Fevzi Paşa Hazretleri bir nutuk irat ederek Jeneral cenaplarına beyanı hoşamedî eylemiş ve iki memleket arasındaki muhabbet duygularından ve iki ordunun karşılıklı dostluk hislerinden bahsetmiştir.

Jeneral Mac Arthur cevaben söylediği nutukta iki memleketin ve ordularının muhabbetkârane tahassüslerini ifade eylemiştir.

Saat 16,30 da Büyük misafir şerefine askerî bir geçit resmî yapılmıştır. Geçit resminden sonra Jeneral cenapları Müşür Fevzi Paşa Hazretleri ile birlikte Çankayaya kadar bir gezinti yapmışlardır. Jeneral Mac Arthur Marmara köşkünde Millî Müdafaa vekili Zekâi Bey tarafından şereflerine verilen ziyafette hazır bulunduktan sonra saat 18,30 da Gazi istasyonunda trene binerek İstanbula avdet etmiştir. Jeneral cenapları istasyonda Büyük Erkânı Harbiye Reisi Müşür Fevzi Paşa Hazretleriyle dahiliye vekili Şükrü Kaya, Millî Müdafaa vekili Zekâi, Ziraat vekili Muhlis Beylerle Millî Müdafaa vekâleti erkânı Harbiye müsteşarı Numan Rifat, ve hariciye vekâleti erkânı tarafından teşyi olunmuştur.

İstasyonda ve trenin hareketi esnasında jeneral cenaplarına bir polis müfrezesi resmi selâmı ifaetmiştir.

Hühûmetimizin Jenerala hediyesi

ANKARA, 26 (Telefonla) — Aldığım malûmata göre hükûmetimiz Amerika erkânı harbiye reisi jeneral Mac Arthur cenaplarına Gazi Hz. nin tarihî nutuklarının İngilizce bir nüshasını fevkalâda güzel bir şekilde ciltleterek hediye etmiştir.

Iktısat Vekili bugün geliyor

ANKARA, 26 (Telefonla) — İktısat Vekili Celâl B. bu akşamki trenle İstanbula hareket etmiştir.

Aydın marşandiz treni yoldan çıktı, 21 vagon parçalandı

İZMİR, 26 (Milliyet) — Aydın marşandiz katarı dün akşam Torbalı civarında yoldan çıkmış ve 21 vagon parçalanmıştır. Vagonlardaki incirler harap olmuştur. Memurlar kurtulmuştur. Nüfusca zayiat yoktur.

Kaza etrafında tahkikat yapılıyor.

Otobüsten atlarken öldü

İZMİR, 26 (Milliyet) — Kemalpaşa yolunda kamyonun devrileceğinden korkarak atlayan Hüseyin çavuş öldü.

Inkılâbımız ve Finlândiyalılar

HELSİNGFORS, 26 (Milliyet)—"Radyo ile hususî"Bugün Helsingfors'ta profesör Sadri Maksudî B. hukukî ve harsî inkılâbımıza dair mühim bir konferans verdi. Konferans münevver Finlandyalılar da büyük bir alâka uyandırdı.

Ismet Paşa Kilis'te

ANTEP, 26 A.A. — Başvekil İsmet Paşa Hazretleri bugün saat 10 da refakatlerinde Antep mebusları ve Halk Fırkası idare heyeti azaları bulunduğu halde Kilise gittiler. Saat 16 da Antebe avdet buyuracaklardır.

Bu akşam Halk fırkası tarafından şereflerine büyük bir ziyafet verilecektir.

Adana kız lisesi açıldı

ADANA, 26 A.A. — Maarif vekâleti Amerikalılar tarafından idare edilmekte iken kendi arzularile kapatmış oldukları Amerikan kız mektebi binasında resmi bir kız lisesi açılmasına karar vermiş ve talebe kaydına başlanılmıştır. Maarif vekâletinin bu musip kararı bütün Adanalılar tarafından büyük bir memnuniyet ve şükran ile karşılanmıştır.

Graf zeppelinde Gizli yolcu

LUDWİGSHAFEN 26 A.A.— Bu sabah cenubî Amerikaya gidecek olan Zeplinde bir gizli yolcu daha meydana çıkarılmıştır. Bu yolcu, balonun, ziyaret etmek behanesile girmiş olduğu sepetinde saklanmıştır. Kendisi 17 yaşında bir Leh'li olup ayni hare ketinden dolayı geçen haziran ayında da ceza görmüştü.

FRİEDRİCHSHAFEN, 26 A.A. — Wolff Ajansından: Kont Zepelin balonu cenubî Amerikaya yedinci seferini yapmak üzere bugün saat 7.08 de limandan hareket etmiştir. Doktor Eckner'in idare ettiği bu balonda 8 yolcu bulunmaktadır.

İtalyanın nüfusu

ROMA, 26 A.A. — İstatistik merkez enstitüsünün neşrettiği bir cetvele göre İtalyanın nüfusu 31 Ağustosta (42,211,000)e baliğ olmuştur.

Sabık Kahire Maslahatgüzarı

Vekâlet emrinde bulunan sabık Kahire maslâhatgüzarı Mahmut Sait B. in derecesile merkezde istihdamı tekarrür etmiştir.

Madam Robinson

Amerika zenginlerinden Mm Robinson şehrimize gelmiştir. Madam Robinson Alişarda Hitit asarını meydana çıkarmak için Prof. Von der Osten'in idaresi altında hafriyat yapmakta olan heyetin mesarifini deruhte etmiştir. Madam Robinson'un şehrimize gelmesi üzerine prof. von der Ostende Alişar'dan İstanbul'a gelmiştir. Madam Robinson ve prof. von der Osten dün Dolmabahçe sarayına giderek Maarif vekili Reşit Galip B. le görüşmüşlerdir. .

Birinci diştababeti kongresi

Umumî kâtiplikten: Kongremizde yapılacak tebligatın kabul müddeti gösterilen arzu üzerine 15/10/932 tarihine kadar uzatılmıştır, alâkadarların nazarı dikkatine arzolunur.

Gandhi grevi Bıraktı

48 saat daha oruca devam etseydi, belkiiyileşmiyecekti

PUNA, 26 A.A. — Gandhi husule gelen itilâfın İngiliz hükûmeti tarafından kabul edildiğini haber aldığı zaman o kadar zaif ve kuvvetsiz bir halde idi ki ayağa kalkarken kollarından tutulmasına ihtiyaç hâsıl olmuştur. Gandhi yanında bulunanların dualarına iştirake çalışmış ve yaptığı açlık grevine, bir kaç damla limonata içerek nihayet vermiştir.

BOMBAY, 26 A.A. — Gandhi, öğleden sonra orucunu bırakmıştır. Poona itilâfının M. Mac Donald tarafından kabulünden dolayı Bombay'da büyük bir sevinç hüküm sürmektedir. Gandhinin tahlisi için büyük nümayişler yapılması beklenmektedir.

Gandhinin dostları

LONDRA, 26 A.A. — Röyter ajansı bildiriyor: Gandhinin mahremlerinden ve protestan papazlarından Andrews Gandhiden şöyle bir telgraf almıştır:

"Son zamanlarda Hindistanda vukua gelmiş olan şayanı dikkat tezahürler yaşadığımız zamanın mucizelerinden sayılmağa lâyıktır."

Teşrîî meclis sabık reislerinden Malaviya dahi protestan papazile muhabere ederek Gandhinin hayatını kurtarması için M. Mac Donald nezdinde teşebbüslerde bulunmasını rica etmiştir. Tanınmış Hint tüccarlarından biri de ayni papaza bir telgraf çekerek Gandhinin bulantıdan ve zaaftan mustarip olduğunu ve kan tazyikinin arttığını bildirmiş açlık grevi daha 48 saat devam ederse Gandhinin iyileşmesine belki imkân kalmıyacağını bildirmiştir.

Altı gün açlık

BOMBAY, 26 A.A. — Gandhi Hindistan ayarile saat 17 de açlık grevine nihayet vermiştir. Bu grev 6 gün ve beş saat sürmüştür.

Hindistandaki cemaatlerin vaziyeti hakkındaki hükûmet kararına gelince: İngiliz hükûmetinin bu karar haricine çıkmıyacağını, cemaatler arasındaki işlere müdahale etmiyeceğini, fakat bu cemaatler kendisine bir itilâf sureti verecek olurlarsa bu itilâfın - diğerlerinin haklarını ihlâl etmemesi ve alâkadar taraflarca tasvip edilmesi şartile - hükûmetçe de kabul olunacağını kaydetmek icap eder.

Gandhi haftası

POONA, 26 A.A. — Gandhi, evvelki gece pek rahatsız bir uyku uyumuştur. Kendisi pek zaif görünmektedir. Ziyaretçiler mumaileyhin sür'atle vücutten düşmekte olduğunu söylüyorlar. Kongre reis vekili 27 eylûlden 2 teşrinievvele kadar devam eden haftanın Gandhi haftası olacağını ve bu esnada "dokunulamamazlığın" ilgasına çalışacağını söylemiştir. 2 teşrinievvel Gandhinin doğumunun yıldönümüdür.

Hindistanda mezhep kavgası

SİRİNGAR 26 A. A. — Mecusilerle müslümanlar arasında çıkan bir kavgada 2 kişi ölmüş ve 66 kişi yaralanmıştır. Birçok ev ve mağaza yağmaya uğramıştır. Asker kuvvetleri asayişi iade eylemiştir.

Haftalık Edebî Musahabe

Fikirler ve insanlar

1- Ahmet Rasim

Ahmet Rasim için bugünlerde çok şeyler yazılacaktır. Gördüklerini anlatmağı, biz yaştakiler için artık büyük bir şey ifade etmiyen vakaların hikâyesini bile tatlı tatlı dinletmeği bilirdi. *Muharrir, şair, edip*'ini zevkle, bir defada okumuştum.

Eserleri, gerek mevzu, gerek lisan itibarile bir devrin damgasını taşıdığı için elbette ki uzun zaman kalamıyacaktır. Hattâ bugün bile onları okuyanlar azdır. Fakat onun yaşadığı senelerin tarihini tetkik etmek istiyenler o kitaplardan çok istifade edecektir; bundan başka müntehabat kitaplarına girecek birçok parçaları vardır.

Ahmet Rasim bir gazeteci, yani günün hâdiselerini takibe, her neden bahsederse etsin yazıbulundurmağa mecbur bir muharrirdi. Fakat bu şair olmasına mani değildi. Bunu söylerken şarkılarını, bir gençlik eseri olan *Kitabei - gam*'ını düşünmüyorum; şarkıları pek bilmem, *Kitabei - gam*'daki mensur şiirleri, bir zamanlar Yakup Kadri'nin adeta heyecanla bahsetmesi üzerine okumak istemiştim. Fakat onlarda Ahmet Rasim'in yazılarında hiç alışmadığımız bir taşannu, bir "préciosité" bulduğum için okuyamadım. Hayır, Ahmet Rasimin asıl şiiri o kitabında değil, ertesi sabah neşredilmek üzere alelâcele yazılmış makalelerindedir.

Şairlik dediğimiz şey belki sadece, her anı hafızamızda canlı olarak saklıyabilmek demektir. Ahmet Rasim her an, en eski günlerini de yaşıyor gibi idi. Onlardan, heyecanını karşılarındakine de sirayet ettirerek bahsederdi diyorum; kendisi ile ancak iki defa konuşmuştum; fakat onun yazısında öyle bir konuşma hâli vardı ki insan «yazardı» demekten çekiniyor. Bugün bize pek garip ve zevksiz gelen terkip dolu türkçe ile yazarken bile yine konuşur gibi idi.

Ahmet Rasim gazeteci idi ve gazeteciliğin ne kadar şerefli bir meslek olduğunu isbat etmişti. Her gün yazdığı zamanlar makalesinin gayesi bir veya iki sütunluk yer doldurmaktan ibaret olduğunu kabul etmemişti. Sırf kendi hayatına ait hâdiselerden bahsettiği zaman bile karilerine bir şey öğretmek, hakikatin keşfine elinden geldiği kadar hizmet etmek istediği belli idi.

Gazeteci idi; fakat kalemini hiç bir zaman hak bilmediği şeyin müdafaasma, kendisinden başka kimseye yaramıyacak menfaatler teminine alet etmedi .

2- Bir din kitabı

Bahaîlik hakkında hiç bir şey bilmezdim. Şarktan çıkan ve garbın tadiline uğramıyan dinlerinin büyük hâkimleri, şiir ve yükseklik dolu ahlâkları var; fakat hiç biri insana bizim verdiğimiz ehemmiyeti vermiyor. Hikmeti, şerefi aklın feragatinde buluyorlar. Şark dinleri cisimle ruhu, birincisinin zararına olarak, biribirinden pek ayırmışlardır. Maddî hazların esiri olmakta elbette ki bir çirkinlik vardır; fakat onları büsbütün inkâr etmekte de insanı yarım bırakan, daha doğrusu yalnız bir tarafını yükseltip öbür cihetini adeta dumura uğratan bir hâl var.

Bugünkü Avrupa, madde medeniyetinden yorulduğu ve onun yüzünden ıztıraba düştüğü için şarka teveccüh ediyor. Belki bir müddet gururunun kırılmasında elemlerinin tesellisini bulacaktır. Fakat şarkın gururunun da elemli bir şey olduğunu öğrenecektir..

Şark, ismine ne derse desin, daima Allah'a yaklaşmağa çalışmış ve yakınlığı ölüme benzer bir faaliyetsizlikte bulmuştur. İsyanları bile nihayet Gandhi'nin müddet gururunun kırılmasında elemlerinin tesellisini bulacaktır. Fakat şarkın gururunun da elemli bir şey olduğunu öğrenecektir.. Şark, ismine ne derse desin, daima Allah'a yaklaşmağa çalışmış ve yakınlığı ölüme benzer bir faaliyetsizlikte bulmuştur. İsyanları bile nihayet Gandhi'nin miyorum; fakat ben o güzelliği anlıyamıyorum. Hint, Çin, Japon dinlerinin büyük hâkimleri, şiir ve yükseklik dolu ahlâkları var; fakat hiç biri insana bizim verdiğimiz ehemmiyeti vermiyor. Hikmeti, şerefi aklın feragatinde buluyorlar. Şark dinleri cisimle ruhu, birincisinin zararına olarak, biribirinden pek ayırmışlardır. Maddî hazların esiri olmakta elbette ki bir çirkinlik vardır; fakat onları büsbütün inkâr etmekte de insanı yarım bırakan, daha doğrusu yalnız bir tarafını yükseltip öbür cihetini adeta dumura uğratan bir hâl var.

Bugünkü Avrupa, madde medeniyetinden yorulduğu ve onun yüzünden ıztıraba düştüğü için şarka teveccüh ediyor. Belki bir müddet gururunun kırılmasında elemlerinin tesellisini bulacaktır. Fakat şarkın gururunun da elemli bir şey olduğunu öğrenecektir..

İran, Hint kadar feragatçi değildir ve yetiştirdiği hâkimler insanı, tabiatle çarpışmağa, boy ölçüşmeğe sevketmese bile büsbütün de kendini inkâra davet etmez. Zaten Bahaîlik, Mecdi Çelebi Beyin J. E. Esselmont'tan tercüme ettiği kitaptan (1) anladığıma göre, unsurlarını şarktan olduğu kadar garp zihniyetinden de almağa çalışmış.

J. E. Esselmont Bahaîliği bir âlim bakışı ile hariçten tetkik etmiyor; kendisi de iman etmişe benziyor. Kitabı, Bahaîliğin ne olduğunu anlatmaktan ziyade methini, propagandasını yapıyor. Her sayfası Bahaullah'ın ve oğlu Abdülbaha'nın nasihatleri, va her iki tarafın da zayıflaması ile istediği neticeye varabiliyor. Dünya işlerinden, dünya malların dan şark hâkimleri kadar yüz çevirmenin de meydana getirdiği bir gurur vardır ki insanı aksinden daha fazla yıprandırıyor.

(1) *Bahaullah ve Yeni Devir*, 1 cilt, 312 sayıfa Remzi kütüphanesinde bilmem kaçıncı basılmış.

izleri, bu dünya ve öbür dünya hakkında verdikleri haberlerle dolu.

Her ikisinin de sözleri arasında güzelleri var; fakat hepsinde de fazla bir belâgat düşkünlüğü, ekseriya da bir basitlik var. Meselâ Bahaullah'ın, kendine uyanlara oğlu Abdülbaha'yı tavsiye eden şu parçasında insanı gülümseten bir hâl var:

"İzzet ufkundan parlıyan İsmile ! Lisanı Kıdem milletler arasında misakını kuran İsmi Azamın zuhurunu bütün dünyaya müjdeliyor. O Benim kendimdir, hüviyetimin maşrıkıdır, Emrimin matlaıdır, inayetimin semasıdır, irademin denizidir, hidayetimin lâmbasıdır, adaletimin yoludur, şeriatimin bayrağıdır. Ona yönelen bana yönelmiş, Benden ışık almış, Benim vahdaniyet ve ferdaniyetimi itiraf etmiş olur. Onu inkâr eden; muhabbetimin selsebilinden, inayetimin kevserinden, rahmetimin kâsesinden mahrum kalır.„

Bunlar aslında veya ingilizce tercümesinde bilmem nasıldır? habbetini gizliyemiyor. Türkçesinde, Mecdi Çelebi Beyin biribirine hiç te uymıyan kelimeleri yan yana getiren ifadesi ile bir kat daha garipleşiyor.

3- Bir tavzih

Geçen haftaki yazımın "Bir mütercim„ isimli parçası için Haydar Rifat Beyden bir mektup aldım. O parçada, herhalde yanlış tercüme edilmiştir diye gösterdiğim bir cümle vardı:

" Böyle sebepler basamakları çıkıldıkça ihtilâli, Birinci Napolyon'un muzafferiyeti hazırladığına varılır.„

Aslında "ihtilâl„ değil, «le conflit» imiş ve Haydar Rifat Bey bunu "ihtilâf„ diye tercüme etmiş; kelime tertip hatası ile "ihtilâl„ olmuş. Haydar Rifat Bey kitabın sonuna bir hata - savap cetveli koysa idi beni, hataya düşürmez; "le conflit" yi oradaki İmanası ile, yani "umumi harp" diye tercüme etseydi mürettibi hatadan kurtarırdı .

Ceneral Mac Arthur Bugün Ankaradan Dönüyor

Ekonomi

Vapur navulları neden yükseltiliyor?

Ticaret odası vaziyeti İktısat vekâletine bildirecek

Limanlarımızla ecnebî limanları arasında sefer yapan vapur kumpanyalarının eşya nakil ücretlerini hiç sebep yokken arttırdıkları nazarı dikkati celbetmektedir. Bu yüzden ihraç eşyamızdan hemen hepsinin fiatleri az ve ya çok bir zam görmektedir. Bilhassa ihracat mevsiminde bu vaziyet ihraç eşyamızın hariç piyasalardaki mevkii üzerine fena tesir yapmakta ve rekabet imkânlarını ortadan kaldırmaktadır. Bu halin önüne geçebilmek için şimdiye kadar yapılan teşebbüsler pek te müsbet netice vermemiştir.

Ticaret Odası bunu nazarı dikkate alarak vaziyeti İktısat Vekâletine bildirecektir.

Dün gelen buğday

Dün şehrimize Anadoludan 55, Trakyadan 6 vagon limanlardan 400 çuval buğday gelmiştir.

Buğday dün borsada azamî 7 kuruş on para fiat almıştır.

Kabzımallar

İstanbula gelen muhtelif mevsim meyvelerinden kabzımallar muayyen bir kabzımal ücreti almaktadırlar. Bunun için müstahsile masraf ve kabzımal ücretinden sonra ekseriya pek az bir para kalmakta bazen de hiç kalmamaktadır. Şehrimize civar zıraî kredi kooperatifleri bu halin önüne geçmek ve müstahsile emeğinin mukabilini temin etmek için kabzımalların satışını yaptıkları mal üzerinden muayyen bir ücret değil yüzde bir miktar almalarını temin için teşebbüsata girişmişlerdir.

İtalyada ziraî ithalât

İtalyada bir çok zıraî ithalât maddelerinin gümrük resmi artırılmıştır. Bu meyanda ihraç maddelerimizden kuru yemişlerle yumurta akı ve sarısı da vardır.

Almanyada gümrüğe zam

Gelen malûmata nazaran, Almanya bir çok emtianın gümrük resmini yeniden tezyit etmiştir. Resmi tezyit edilen eşya meyanında ihraç eşyamızdan bulunan keçi ve oğlak derileri ve halı da vardır..

Diğer taraftan Alman hükümeti kuru ve taze yemişlerle deriler ve kereste ithalâtına kontenjan vazetmek tasavvurundadır..

Bulgar-Amerikan ticareti

Bulgaristanla Cemahiri müttehide arasında en ziyade mazharı müsaade memleket esası üzerinde bir muahede yapılmıştır.

İhracatı tesbit komisyonunun evrakı

Mülga ihracatı tesbit komisyonlarına ait evrak ve zabıtlar temamen mühürlü zarflarla İktısat vekâletine gönderilmiştir.

Manisa borsasında

MANİSA, 26 A.A. — Bugün öğleye kadar Manisa borsasında 6/25 kuruş arasında 829 çuval üzüm ve 5 ilâ 6/5 kuruş arasında 42 çuval buğday 3/5 ile 4 kuruş arasında 17 çuval arpa 4 kuruştan 6 çuval yulâf ve 9 kuruştan iki çuval pamuk kozası satılmış ve dünkü üzüm satışının yekûnu 1001 çuvala baliğ olmuştur.

Paris borsası

PARİS, 26 A.A. — Geçen hafta, borsa açıldığı zaman vaziyette salâh görülmüştür.

Filvaki, cumartesi günü hükûmetin tahvil projeleri azim bir ekseriyet temin etmiş bulunuyordu.

Maamafih bir taraftan temettülerini ele geçirmek istiyen spekülasyoncuların bu kayguları, diğer taraftan Londra esham borsasının geçen haftaki vaziyeti olduçа şayanı hayret bir zaaf tehlikesi tevlit etmiştir.

Fakat salı gününden itibaren piyasa kendini toplamış ve maamafih Londra esham borsasında çarşamba günkü tereffü derecesinde bir tereffü görülmemiştir.

Paris borsası, Nevyork borsasını uzaktan takip ile iktifa etmektedir. Muntazam ve mutedil fiat fazlalıkları sayesinde hafta, şayanı memnuniyet bir şekilde hitama ermiştir ..

Fransız eshamı piyasası, şayanı dikkat istikrarını muhafaza etmiştir. Tahvil muamelesinin daha evvelden malûm olan gayet müsait neticeleri, şüphesiz itimadın uyanmasına medar olmuş, para kirası umumiyetle düşmüş ve Fransız mahsulâtının buhrana galebe çalması temin edilmiştir.

Letonya ve Sovyet Rusya

MOSKOVA, 26 A.A. — Tass Ajansından: Bir Letonya heyeti, Sovyet Rusya ile yeni bir ticaret muahedesi aktetmek üzere buraya gelmiştir.

Londra borsası

LONDRA, 26 A.A. — Takas odasının haftalık istatistikleri Londra'da atil bir halde bulunan sermayelerin artmış olduğunu göstermektedir. Bunun da sebebi bankaların kânunuevvel nihayetinde vadeleri hitam bulan eshamı kasalarına yerleştirmek hususundaki arzularıdır.

İngiliz dövizine gelince bu döviz, kat'i bir surette tenezzül etmiş ve bu tedricî tenezzülün önüne geçmek için hükûmet memurlarının müdahelesi zaruret halini almıştır .

Bu tenezzülü sarih bir sebebe atfetmek son derece müşkl olmakla beraber bunun Fransız eshamının tahvili muamelesinin ve esham borsasındaki uyanıklığın neticesi olduğu söylenilebilir.

Esasen bu hal, pek fazla mahsus olmamıştır. En büyük temevvüçlere düçar olan esham, uzak şark eshamıdır.

Bu hareketler, gümüş para piyasasındaki anî tebeddüllerle mü terafik olmuştu. Maamafih, temayül vazihen iyidir.

Amerikada fazla buğday

VAŞİNGTON, 26 A. A. — Nevyork, Mishigan ve Georgie mandıracıları süt fiatında bir yükselme yapabilmek için artık şehirlilere süt satmamağa karar vermişlerdir. Şehirliler şimdi sütsüz kalma tehlikesine

BORSA

(İş Bankasından alınan cetveldir)

26 Eylül 1932

Akşam Fiatları

İstikrazlar		Tahvilât	
Int. Cerkitli	96,1/2		
Reji d.yolları	4,75	Elektrik	5,—
D.Muvahhide	58,—	Tramvay	4,97,--
Gümrükler	9,—	Tünel	5,—
Saydı mahi	6,50	Rıhtım	18,—
Bağdat	7,50	Anadolu I	33,50
Y. askeriye	7,50	» III	33,90
İzmir Belediye İstikrazı	94	» Mümtaz	35,90

Esham			
İş Bankası	9,20	Terkos	32,75
Anadolu	20,75	Çimento Az.	9,40
Reji	5,—	Unyon dey.	24,60
Şirkethayriye	14,50	Şark dey.	2,65
Tramvay	46,50	Belya	2,90
Umumîsigorta	10,80	Şark m. cem	2,40
Bomonti	23,60	Telefon	15,25

Çek fiatları			
Paris	12,06.—	Prağ	15,96
Londra	7.33,—	Viyana	3,99
Nevyork	47,25	Madrit	5,77,—
Milano	9,20,5	Berlin	1,98,31,25
Brüksel	3,41,02	Varşova	4,21.96
Atina	77,76	Peşte	3,61,82
Cenevre	2,44,87,5	Bükreş	79.81
Sofya	66,18	Belgrat	31,39.25
Amisterdam	1.17,62,5	Moskova	10,87,50

Nukut (satış)

	Kuruş		Kuruş
10 Fransız	171,—	1 şilin, Av.	28,—
1 İsterlin	740,--	1 pezeta	17,—
1 Dolar	213,—	1 mark	50,—
10 liret	218,—	1 zolti	24,—
10 Belçika	118,—	1 pengo	32,—
10 drahmi	27,—	20 ley	25,—
10 İsviçre	82,3—	20 dinar	69,—
10 leva	27,—	1 Çernovoç	—
10 florin	85,—	1 Altın	9,21
10 kur Çek.)	124,—	1 Mecidiye	36,—
		1 banknot	2,37—

Belediyede

Şehirde Seyrüsefer

Daha ziyade intizam altına alınacak

Belediye, şehir dahilinde işliyen otomobil, tramvay, otobüs, araba ve kamyon gibi kara nakil vasıtalarının hareket ve seyrüseferlerini intizama koymak, kaza vukuuna meydan bırakmamak üzere, alâkadar vesaiti nakliye şirketlerinin de mütalealarını alarak yeni bir Seyrüsefer talimatnamesi vücude getirmiye karar vermiştir. Bu yeni talimatname, şoförlük şeraitini nakil vasıtalarının yolcu istiap miktarlarını, duruş ve hareket zamanlarını vesair ahkâmı ihtiva edecektir.

Raşit Rıza B. de repertuvarlarını hazırlayor

Darülbedayi 1 teşrinievvelden itibaren kış temsillerine başlıyacak, ilk olarak Seniha Bedri Hanımın (Yedi köyün Zeynebi) piyesi temsil edilecektir. Tepebaş kışlık tiyatrosu sahnesinin çöken ahşap kısmının beton olarak tamiri bitmiştir.

Raşit Rıza Bey heyeti temsiliyesi de kış temsillerine hazırlanmaktadır. Ancak, Belediye, geçen sene seyyar olarak temsiller veren bu truptan damgasız kullanılan biletlerin Darülâceze aidatı ile Belediye resmini istemektedir. Bu borç ödenmeden Raşit Rıza B. heyetinin temsillerine devam edemiyeceğini bir akşam refikimiz yazmışsa da, Belediye alacağını verilecek temsiller hasılâtına haciz koymak suretile de tahsil edebileceğinden, temsillere devam edilemiyeceği varit değildir. Raşit Rıza Bey kış temsillerine hazırlanmaktadır.

Şeker satmak için tahsisat yok

Belediye, şeker piyasasını mürakipleri vasıtasile takip ve tetkik ettirmeğe başlamıştır. Belediye Reis Muavini Hâmit B. icap ederse, Belediyenin kendi teşkilâtile halka perakende şeker sattıracağını söylemiştir.

Belediye erkânından diğer bir zat, icabında Belediyenin piyasada nâzım rolünü ifa etmesi şayanı arzu bulunduğunu ve bunun düşünülmekte olmakla beraber, sermayeye mütevakkıf olduğunu, belediyenin işe şimdilik elinde böyle tahsisat bulunmadığını beyan etmiştir.

Makbuzlar

Belediye makbuzlarında hangi şubeye ait olduğunun behemehal yazılması alâkadarlara tebliğ edilmiştir .

Beyoğlunun haritası

Belediye, yarım asır evvel bir Fransız şirketine yaptırılmış olan Beyoğlu mıntakasının mufassal haritasının bir suretini çıkartmıya karar vermiştir. Bir zat, bunun için 700 lira istemiştir. Bu haritada bütün sokaklar, binalara varıncıya kadar teferrüat gösterilmiş olduğundan evlerin ve arsaların hudut ihtilâfatının hallinde çok işe yaramaktadır.

Otobüslerde ayakta giden yolcular

Belediye, otobüslerle ayakta yolcu seyahatinin men'ine karar vermiştir.

Pencerelerden çamaşır suyu dökenler

Evlerden sokaklara çamaşır ve bulaşık suyu, süprüntü atanlar hakkında zabıtai belediyece zabıt tutulması alâkadarlara emredilmiştir. Bunlar zabıtai belediye talimatnamesine tevfikan para cezasına tabi tutulacaklardır..

Dispanserlerde

Belediyenin Üsküdar Dispanserinde 1 kânunuevvel 931 den 1 haziran 932 ye kadar 500 süt, 1265 mama ve oyun, 338 mektep çocuğu, 85 i hâmile olmak üzere 248 kadın muayene ve tedavi edilmiş, 440 fakire meccanen ilâç verilmiştir. Bu dispanserin ziyaretçi hemşireleri tarafından 150 çocuk, evlerinde takip ve tedavileri temin edilmiştir .

Dispansere çocuklara gıda hazırlıyacak bir kısım ilâvesi düşünülmektedir.

Ayni müddet zarfında Edirnekapı Dispanserinde 2081 çocuğa bakılmıştır. Gene ayni müddet içinde Beşiktaş Dispanserinde de 3555 çocuk ve 175 gebe kadın

Maarifte

İlkmekteplere Kayıt ve kabul

Tedrisata bu ay başında başlanıyor

İlk mekteplerde kayit ve kabul muamelesi devam edilmektedir. Tedrisata 1 teşrinievvelde başlanacaktır. 926 lılar mekteplere alınmakta, 6 yaşını bitirmedikleri için 927 liler kabul edilmemektedir.

Mektepler henüz açılmadığından izdihamdan şimdiden bahsedilmesi mevsimsiz görülmektedir. Bu sene ilk mekteplere fazlaca müracaat var sa da, bilhassa Fatih mıntakasında yapılan yeni mekteplere talebe taksim edilmek suretile vaziyet halledilecektir. Maarif Müdürü Haydar B. diğer mıntakalarda mektep vaziyetinin normal olduğunu söylemiştir.

Elişi muallimliği

Elişleri ve resim tahsil etmek üzre maarif vekâleti tarafından dört sene evvel Avrupaya gönderilen muallimlerden Hayrullah, İsmail Hakkı, Şinasi ve Malik B. ler tahsillerini bitirirek dönmüşlerdir. Dört muallim Ankara Gazi institüsü yeni açılan elişleri muallimliklerine tayin edilmişlerdir.

Gazi mükâfatı

Darülfünunun ihdas ettiği Gazi Mükâfatı için teklif edilen eserleri tetkike başlıyan jüri heyeti, pazar günü mesaisine devam edecektir. Jürinin bazı âzası dün toplanmışlarsa da, Dil Kurultayına iştirak ettikleri için tetkikata başka bir gün devama karar vermişlerdir.

Yeni kadrolar

Ecnebî ve ekalliyet mekteplerinden orta ve lise derecelerinde olanlarındaki Türkçe, tarih ve coğrafiya hocalarına âit yeni kadroların geldiğini ve 60 kadar muallimin açıkta bırakıldığını yazmıştık. Bu mekteplerden ilkmektep derecesinde olanlarının Türkçe, Tarih ve coğrafiya hocalarının yeni kadroları da dün Vekâletin tasdikinden gelmiştir.Bu kadrolarda da 70 kadar muallim açıkta kalmıştır. Bu meyanda dişçiler, eczacılar, doktorlar, Darülfünün talebesinden olup ta tahsil müddeti zarfında mensup bulundukları fakültelerden mezun olmıyanlar, hakkında 3 müfettiş raporu bulunanlar, menşeleri müsait olmıyanlar mevcuttur.

Istrancada mektep

Istranca'da yeni bir ilk mektep binası yapılacaktır. Temel atma merasimi bugünlerde icra edilecektir.

Hırsızlığı Kim yaptı?

Defterde kayıtları var, fakat ortada eşya yok!

Konyadan şehrimize getirilmek üzere yola çıkarılan kıymetli hırka ve seccadelerin ortadan sır olması tahkikatı devam etmektedir.

Bu tahkikat devam ederken Türk ve İslâm eserleri müzesinde eskiden vukua gelen mühim bir hırsızlık vak'ası tekrar mevzuu bahsolmağa başlamıştır. Bu müze mülga Evkaf nezaretine merbut iken 119 parça gayet kıymetli eşya çalınmıştır. Bu eşya meyanında 80 halı, vakfiyeler, sorguçlar vardır. Ve bunların kıymeti milyonu bulmaktadır.

10 sene evvel çalınan bu eşya müzenin defterlerinde hâlâ mevcut gösterilmektedir. Müzeler idaresi defterden bu eşyanın isimlerinin çıkartılmasını istemiştir.

Spor

Hakoa Gelmiyor

Dünkü Akşam gazetesi Avusturyanın kuvvetli takımlarından olan Hakoa takımının şehrimize geleceğini ve Galatasaray - Fenerbahçe muhteliti ile bir maç yapacağını yazıyordu. Bu nokta etrafında havadisini tevsi ederek gelecek oyuncular için de ayrı ayrı tafsilât vardı.

Halbuki; Hakikaten Hakoa bu Cuma şehrimizde oynayacaktı. Ancak Fenerliler iki maç yapmak arzusunu izhar etmiş ve öylece Hakoa'ya telgraf çekmişlerdir.

Hakoa bunun imkân dahilinde olmadığını ve evvelce yapılmış angajmanları olduğunu cevaben bildirerek gelmiyecceklerini haber vermişlerdir. Binaenaleyh Cumaya

Misafir Ceneral

Bugün Gazi Hz. tarafından kabul edilecek

Ceneral Douglas Mac Arthur, bugün Ankara'dan şehrimize gelecek ve Haydarpaşa'da merasimle karşılanacaktır.

Ceneral yarın akşama kadar şehrimizde kalacak ve hükûmet namına Perapalas otelinde misafir edilecektir .

Yapılan programa nazaran bugün Tarabya'da Tokatliyan otelinde Vali Muhittin B. tarafından Ceneral şerefine bir öğle ziyafeti verilecektir ..

Gazi Hz. bugün saat 17 de Cenerali Dolmabahçe sarayında kabul edeceklerdir. Saat 17,30 ta Amerika sefaretanesinde bir çay ziyafeti verilecek, bu ziyafette şehrimizde bulunan Amerikan kolonisi de hazır bulunacaktır. Akşam saat 20,30 da Amerika maslâhatgûzarı M. G. Howland Shaw tarafından Maçka'daki ikametgâhında bir akşam yemeği verilecektir. Bu ziyafette, Vali Muhittin, Kolordu kumandanı Şükrü Naili Pş. Ceneral'in yaverleri binbaşı Yeager ve yüzbaşı Davis, Protokol umum müdür muavini Münir İbrahim, askerî mihmandar Miralay Sadık, tercüman Orhan Tahsin, Şükrü Naili Pş. nin yaveri Fahri B. Amerika konsolosu M. Allen, Amerika ataşe militeri Krane davetli olarak hazır bulunacaklardır.

Muhterem misafirimiz yarın öğleye kadar müzeleri ve bazı camileri ziyaret edecek, saat 12,45 te Taksim'e giderek Cümhuriyet abidesine bir çelenk bırakacaktır.. Saat 13 te Amerika ataşe militeri Krane tarafından Tokatlıyan otelinde bir öğle yemeği, saat 17 de de Şükrü Naili Pş. tarafından Harp Akademisinde bir çay verilecektir.

Ceneral Mac Arthur akşam yemeğini hususi surette Perapalas otelinde yedikten sonra saat 21 de ekspresle Paris'e hareket edecektir .

Ceneral Ankarada

ANKARA, 26 A.A. — Amerika orduları erkânı harbiyei umumiye reisi jeneral Douglas Mac Arthur cenapları bu sabah saat 10 buçukta, şehrimize gelmiştir. Jeneral, istasyonda, büyük erkânı harbiye reisi müşür Fevzi Paşa, ikinci reis Asım Paşa Hazretlerile Hariciye ve Millî Müdafaa Vekâletleri müsteşarları, Hariciye Vekâleti birinci daire ve protokol umum müdürleri, büyük erkânı harbiye ve devair rüesaları, millî müdafaa kalemi mahsus müdürü, Ankara valisi ve mevki merkez kumandanlarile polis müdürü tarafından karşılanmış ve bir kıt'ai askeriye resmi selâmı ifa etmiş ve muzika Amerika ve Türk millî marşlarını çalmıştır.

İstasyonun iç ve dışı Türk - Amerikan bayraklarile süslenmiş ve istasyonlara toplanan binlerce halk tarafından jeneral cenapları hararetle alkışlanmıştır. Mac Arthur cenapları doğruca ikametlerine tahsis edilen Halkevine gitmişlerdir.

45 gün Evvel mi?

Sanayi birliğinin vekâlete bir müracaatı

Sanayi Birliği İktısat Vekâletine teşviki sanayi kanunu muafiyet listesine ait şayanı dikkat bir müracaatta bulunmuştur.

Birlik muafiyet listesinin mevkii tatbikten muayyen müddetin hitamından evvel kaldırıldığını, bu vaziyette sanayicilerin daha 45 gün listeden istifade hakları bulunduğunu iddia etmiştir.

Aldığımız malûmata nazaran, İktısat Vekâleti bu meseleyi ehemmiyetle tetkik ettirmektedir.

Recep B.

Avrupada bulunan Cumhuriyet Halk Fırkası umumî kâtibi Recep B. 20 teşrinievvelde şehrimize avdet etmiş olacaktır.

Hasan Bey

B. M. Meclisi reis vekili ve Balkan Birliği cemiyeti reisi Hasan B. dün Büyükada'dan şehre inmiş ve Perapalas otelinde yerleş-

Mahkemelerde

Burun kesen Adam

3 sene 6 ay 20 güne mahkûm oldu

Bundan bir müddet evvel Kasımpaşada zevcesi Kâmile H. ın burnunu keserek tatili uzvuna sebebiyet veren İlyasın muhakemesi dün ağır ceza mahkemesinde bitmiş ve 3 sene 6 ay 20 gün müddetle hapsine karar verilmiştir.

Asıl katil kim?

Kasımpaşada Zeynep isminde bir mektep hademesini parasına temaen öldürüp kuyuya atan Mahmut İbrahim ve arkadaşları idamdan muhavvelen 24 sene hapse mahkûm olmuşlar ve bu cezada cürüm failinin gayrı müayyen olması dolayisile tak sim edilmişti.

Mahkemei temyize giden bu karar ahiren bazı şekil noktasından nakze dilmiştir.

Temyiz, hakiki failini tayini noktasını istemektedir. Katiller tekrar ağır cezada muhakeme edileceklerdir.

Bir kaza davası

Telefon şirketi dokturu M. Taranto ef. nin hususi otomobili geçenlerde Harbiyede bir çocuğa çarparak tatili uzvuna sebebiyet vermişti.

Şoförün birinci ceza mahkemesinde yapılan muhakemesi neticesinde hapis cezasile tecziye edilmekle beraber, Doktör Taranto ef. de mesulü bilmal sifatile 1000 lira tazminat vermeğe mahkûm edilmiştir.

Temyiz mahkemesi, ahiren bu kararı nakzetmiş ve Taranto ef.nin mesuliyeti maliyesi olup olamayacağını tetkikini istemiştir. Bu dava tekrar rüyet edilecektir.

Kenan B. rahatsız

Müddeiumumi Kenan B. iki gündür rahatsız bulunduğu için vazifeye gelememektedir.

Adliye encümeni dün toplandı

Adliye intihabı memurin encümeni dün toplanmış ve kâtip ve müba şır tayini gibi işlerle iştigal etmiştir.

Poliste

Bir yelkenli Battı

Odunlar denize döküldü, insanca zayiat yok

Dün saat birde Karadenizden odun yüklü olarak gelmekte olan Rizeli Bayram kaptana ait Derviş ismindeki 12 tonluk yelken kayığına İstanbuldan Karadenize giden İtalyan bandralı Loyd kumpanyasına ait Abbasiye vapuru Macar Tabyasi burnu istikametinde çarparak batırmıştır. Nüfusça zayiat yoktur.

On günlük çocuk

Beyoğlunda Büyük Kırlangıç sokağında 30 numaralı hanenin önüne terkedilmiş 10 günlük bir erkek çocuğu bulunmuş, Abdullah oğlu Hüsamettin tesmiye edilerek Darülâcezeye teslim edilmiştir.

Otomobil kazası

Tophanede Karayan sokağında 8 numaralı hanede sakin mobilyeci Hayim Efendi şoför Nâzımın idaresindeki 1213 numaralı otomobil çarparak başından yaralanmasına sebep olmuştur. Şoför yakalanmıştır.

Şişhane cinayeti

Bundan dört gün evvel Şişhane yokuşunda Fırıncı Ahmet Efendi bir kin yüzünden tabanca ile katledilmişti. Emniyet müdürlüğü ikinci şube cinayet masası memurları tarafından yapılan tahkikat neticesinde cinayet failleri olmak zannı ile Ahmet oğlu Niyazi, Mehmet oğlu Yahya, yakalanmış ve Adliyeye teslim edilmiştir. Ömer, Mustafa, Muhittinin haklarında

Vilâyette

İskân Suiistimali

Bir kaç kişi daha tevkif edildi

İskân suiistimali tahkikatı devam etmektedir. Bundan evvel İstanbul iskân müdürü olup bilâhara Edirne iskân müdürlüğüne tayin edilmiş olan Cemil Bey bu yolsuzluk mesailinden dolayı İstanbula celbedilmiş ve ifadesi alındıktan sonra mülkiye müfettişliği kararile tevkif edilmiştir. Bundan başka gene alâkadarlardan bir iki kişi daha tevkif edilmiştir. İskân tahkikatının yeni safhalar arzetmekte olduğu söyleniyor.

Mesai saatleri

Teşrinievvelden itibaren de vairde mesai saatleri değişecektir. Akşamları tatil saat 6 yerine 5 olacaktır. Diğer saatler gene eskisi gibidir.

Memlekette

Aydın Halkevinin faaliyeti

AYDIN, (A.A.) — Aydın halkevinde şuurlu bir çalışma hareketi vardır. Köycüler şubesinin tertip ettiği irşat kolları civar köyleri ziyaret ederek köylünün umumî ihtiyaçlarile yakından alkadar olmaktadır. Dün bu noktalardan birisi Aydına iki saat mesafede Umurlu köyünü ziyaret ederek köylü ile faydalı temaslarda bulunmuşlardır.

Azaları yeni Türkiyenin esas prensipleri olan cümhuriyetçilik, milliyetçilik, halkçılık ve devletçilik mefhumlarının ne demek olduğunu kendilerinin anlayabilecekleri bir lisanla köy halkına anlatmışlardır. Mahsulün para etmediğinden, incirin satılmadığından ve mektep ihtiyacından bahseden köylülere cevaben mektepsiz köyler için bu sene seyyar muallim teşkilâtı yaptığını ve köy iktısadiyatını korumak için kooperatifçiliğin bütün köylere kadar yayılmasına çalışıldığını ve halkevinin bu mühim meseleler üzerinde meşgul olduğunu söylemişlerdir.

Köylüler bu vaziyetten çok memnun olmuşlar irşat heyeti akşam geç vakit köyden avdet etmiştir. Kütüphane ve neşriyat şubesi bir halk okuma odası açmağa karar vermiş ve bunun için icap eden binayı temin etmiştir. Mevcut kütüphaneyi zenginleştirmek için kitaplar sipariş edilmiştir. Müze ve sergiler şubesi bir sıhhi müze tesisine karar vererek müzeye ait levazımatı ısmarlamıştır. İrşat kolu ile gelmiş olan halkevi bandosu millî havalar çalmış ve köy halkı millî oyunlar oynamışlardır.

Bir köylüyü öldürdüler

İZMİR, 25 — Ödemişin Mürselli köyünde muhtar Hasan Ef. ve arkadaşı Hüseyin birlik olarak Mehmet isminde bir köylüyü Değirmen yolunda çifte ile öldürmüşlerdir. Cinayet kadın yüzünden yapılmıştır. Katiller ve Emine namındaki kadın yakalanmıştır.

Katil çoban

Uşaktan yazılıyor: Bu civarda bir köyde çok feci bir cinayet olmuştur. Tahkikatına nazaran, Kalfaköyünden, Kâzım isminde biri geç vakit işinden çıkarak tarlasındaki hayvanlarını almıya gitmiş, fakat tarlada başkasına ait bir sürü koyun görmüştür. Kâzım sürünün çobanına çağırarak koyunları tarladan çıkarmasını söylemiştir. Fakat çoban silâhına davranarak Kâzımı oracıkta vurup öldürmüştür. Çoban yakalanmıştır.

Elâzizde kar

Elâzizden yazılıyor: Eylülün 16 ıncı cuma günü akşamı vilâyetimizin cenubunda Maden kazası ile Elâziz arasında ve buraya 30 kilometre mesafede bulunan Hazerbaba namındaki dağın üzerine kar yağmıştır. Bu karın yağması üzerine burada soğuklar başlamış ve halkın kısmı azamı paltolarını giymiye mecbur olmuştur.

Eylülün ortasında veya teşrinievvelde bu civarlara kar yağdığı şimdiye kadar vuku bulmamış ve hiç

Milliyet

Asrın umdesi «MİLLİYET» tir.

27 EYLÛL 1932

İdarehane: Ankara caddesi, 100 No.
Telgraf adresi: İst. Milliyet
Telefon Numaraları:
Başmuharrir ve Müdür: 24318
Yazı işleri Müdürlüğü 24319
İdare ve Matbaa 24310

ABONE ÜCRETLERİ:

	Türkiye için L. K.	Hariç için L. K.
3 aylığı	4 —	8 —
6 „	7 50	14 —
12 „	14 —	28 —

Gelen evrak geri verilmez — Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur. Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir. Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

BUGÜNKÜ HAVA

Yeşilköy askeri rasat merkezinden verilen habere göre bugün hava açık ve sakin olarak devam edecektir.

26-9-932 tarihinde hava tazyiki 762 milimetre, en fazla hararet 29 en az 11 santigrat kaydedilmiştir.

FELEK

Açlık meselesi

Nasrettin Hocanın eşeği hikâyesini bilirsiniz.. Rahmetli:

— Tam rahat edeceği zaman ömrü vefa etmedi.. demiş.. Filvaki açlığa alışmak üzere iken açlar gözlerini bu fani dünyaya kaparlar. Sanki dünyaya yalnız yemek için gelmişiz gibi..

Hint akıllısı (Gandi) dostumuz da şu günlerde açlığa idman etmeye başlamış. Amma onun fikri açlıkla kendine kıymak... Gençliğine, güzelliğine de acımıyor... Bilmem hatırınız da mıdır. İstanbula bir aralık hezarı fen bir adam gelmişti... Bilmem kaç gün bir cam sandık içinde aç kalmıştı... Sonradan bu sandığın bir dalaverası nı buldular... Çıkardılar...

Hakikî surette aç kalıp açlıktan ölen yalnız bir İrlandalı vardı... İrlandanın istiklâl harekâtı esnasında İngilizler tarafından mahkûm edilmiş ve hapishanede açlık grevi yapmıştı... Hâtırımda kaldığına göre 64 - 65 gün açlıktan sonra ölebildi. Diyeceğim insanın açlıktan ölmesi pek kolay şey değil..

Bu günlerde benden eğer arasıra Avrupa lâkırdısı işitirseniz kızmayın. Eskiden hacılar nasıl yedi sene haç seferinden bahsederlerse ben de galiba bir sene kadar son Avrupa seyahatimden bahsedeceğim..

İmdi, son seyahatimde açlık alâmetlerinden bir şey gördüm: Napolide vapurumuz rıhtıma yanaşmıştı.. Vapurun bordasına iki tane ufak ve pis kayık geldi... Bu kayıklar içinde kadidi çıkmış iki kişi vardı.. Bunlar, vapurun mutbak çöplerini aldılar.. Tabiî denize dökmek için değil...

Vakıa bizim memleket bir zenginlik ve lüks memleketi değildir. Fakat bizde çöp yiyecek kadar aç kalan adama tesadüf edilmez... Bu bir nimettir..

İtfaiye müzesi

İtfaiyenin belediyeye geçtiğinin onuncu senesi evvelki gün Fatihte tes'it edilmiş...

Ben İstanbulda mahalle tulûmbalarının faaliyetile karışık olan eski itfaiyeyi de pekâlâ bilirim. Bundan on beş sene evvel maskatı re'sim olan Üsküdarın İhsaniye mahallesinde çıkan bir hariki hânumansûzda evimizi kurtarmak için bizzat yangın tulûmbası basmıştım.. O zamanlar itfaiyenin tulumbaları el ile işler emme basmalardı... Bir defasında da gene Üsküdarda köhne bir evi yıkmak için mahalle halkı yedek çeker gibi zincir çekmişlerdi.... Boru sesile şahlanan, yangın alevinden ürken ağzı köpüklü yağız atlarla hareket eden itfaiye arabalarının peşinden koşan biçare neferler, mesafe uzun olursa yollarda dökülürlerdi...

İtfaiyenin belediyeye devrini tes'it eden heyetin, hiç şüphe etmiyorum ki; onu modern şekle ilk sokan şehremini Haydar Beyi hayrü takdir ile yadetmiş olmalarını ümit ediyorum..

FELEK

Kurultaya armağan

Türk tarihi - Türk dili

Tarihî ihtilâlcilerimizden Ali Suavi'nin 60 sene evvel Paris'te çıkardığı "Ulûm„ da türklüğe dair dikkate değer yazılar...

Türk milleti bugünlerde istiklâl zaferi kadar ebedî ve baş döndürücü ve Lausanne sulhu kadar şerefli ve tarihî bir an daha yaşıyor:

Dilde inkılâp.

* * *

Türk tarihi ve Türk dili memleketin bütün uyanıklarını alâkadar ettiği şu sırad türklük için 60 sene evvel çalışmış bir fikir adamımızın dikkate değer ve özlü görüş ve buluşlarından bahsedeceğim. Bu uyanık Türk Namık Kemal ve Ziya Paşalarla saray istipdadına şuurla isyan etmiş bir ihtilâlcidir:

(Ali Suavi)

Abdülâziz devrinde sadrazam Âli Paşanın keyfi idare ve siyasetile mücadele etmek için genç Osmanlılarla birlikte Avrupaya kaçmak mecburiyetinde kalmış olan Ali Suavi Pariste ve Londra'da gazeteler çıkarmıştı. Pariste çıkardığı (Ulûm) gazetesile memleket irfanını yükseltmek için bir taraftan (Ansiklopedik) malûmat veriyor, bir taraftan da siyasî mücadelelerine devam ediyordu.

Bu gazetenin birinci nüshasının ilk sahifesinde türklüğe dair mühim bir yazı gördüm. Ali Suavi bu yazısında Türk tarihi ve Türk dilinde hattâ Türk yazısına dair mühim malûmat vermektedir.

Faydalı olur düşüncesile bazı kısımlarını iktibas ve neşretmeği muvafık buldum.

(Türk) başlığını taşıyan makale şudur:

Bazı meşahir Türkleri mesaii zihniyeden arî yalnız bir kaba kahraman gibi mütalea ediyorlar. Bu mütalâanın yanlış olduğunu göstermek isterim. Evvelemirde Türkü icmalen tarif edelim. Türk filasıl Maverülnehirde Çin şimaline doğru sakin olan evlâdı Yafes'dendir.

Türk ve Tatar zaten bir familyadan olduğu muhakkaktır. Bunlar Slav, Arar, Bulgar, Çut ve Finua hep İskit'e dahildir. Herodot - kitap 4-5 te İskitlerin her kavimden daha yeni olduklarını yine kendilerinden nakledersa de Lâtin tarihçisi Jüstinyen kitap 2 fasıl 1 - de İskitler kendilerinin Mısrilerden daha eski olduklarını iddia ediyorlar diye hikâyet eyler ve bunu bazı veçhile tashih eder.

Çin müverrihleri birinci Türk Hanımı Tüku namile yazarlar (Aslında Çincesi yazılıdır) . Mutavassıt (R) harfile talâffuz olunan ekser kelimelerden Çin lisanında (R) sakıttır. Bu harf (L) e kalbolunur. Meselâ Türkler Pars derler Çinliler Pas. Türkler torun derler Çinliler tolun. Buna nazaran Türk ile Türkü bir isim olmak bait değildir.

Sukolo kelimesini Darton haşiyesinde Slav ile tefsir etti. Şu Sukolo kelimesinin Kulu ve hanın ismi Kuluhan olmasını zannederim.

Türkler bilâhara mevkii aslîlerinden huruç edip Farise (İran), Anadoluya, Rumeliye ve Mısıra inmişler dir. Fethettikleri yerlerde nice hanedanı hükûmet bıraktılar. Gazneviyan, Selçukiyan o hanedanın meşhurlarındandır. Türkten nice büyük batınlar gelmiştir. Hazer, Hazik, Uygur, " Anadolu Türkleri Özbek, Türkmen, Siber Tatarları, Kırgız, Yakut ve Cuvaç bu meyanda dır.

Türkler asarı ilmiyede birinci derecedendirler.

İngiliz üleması beyninde allâme vasfını kazanmış Mr. Beli Platon üzerine talikatında der ki:

"Dünyaya ulûm, sanayi, medeniyet ve tezehhüp veren kavim Türklerdir.„

Türklerin terbiyei hayvanat hafrı enhar, maadin, tarih ve kitabet gibi şeylerî dünyaya neşreden birinci akvamdan olduklarını sühuletle ispat edebiliriz.

Buhara ve Semerkant ki Türk memleketleridir. Anlardan çıkan ulûmu akliye ve nakliye üleması addü ahsadan hariçtir.

(İmamül mütekellimin Ebu Mansur Mafüridi) Türktür. İmamülmuhaddisin Buharî keza Türktür. Bu ana kadar Arap bildiğimiz (Divanüledep) sahibi İshak Türktür. Çagatay lisanı üzerine pek çok asar yazmıştır. Ulûma büyük hizmet eden Harzun ve Horasan üleması Gazali, Tusi, Teftazanî ve Cercanî kâmilen Türktür.

İngiliz ülemasından (Luwlî David) Mahmut zamanında yazdığı bir eserde der ki :

Türk üleması ahlâk, san'atı hükûmet ve tedbiri servet (Economie) ilimlerinde cümleye faiktirler.

Şimdi Avrupayı sarsan Şillivg, Hegel felsefeleri nedir? Türkler bu felsefi mevzular üzerinde beş altı karn akdem düşünmüş ve bu yolda nice asar ve mübahasat yazmıştır. İngilizce Ansiklopedi Hegel felsefesini Türklerin eski Buharî felsefesi diye ifade eder. "

Fahri KEMAL

Hususî mekteplere muallim

Muallime ihtiyacı olan hususî mektepler için senelerce maarif idaresinde muallimlik yapmış bir zat türkçe ve fransızca derslerinden orta kısımlarda muallimlik der'uhte edecektir.

Adres: Tophane Salıpazar apartımanında 15 numarada Cemil Bey vasıtasile A. B.

ZAYİ — Seyyah Mösyö Emil Cimstem'in Payas Gümrüğü müdiriyetinde depo eylediği Halep Libnan Bankasının 48870 Suriye Kuruşluk Çekine mukabil aldığı makpuz ilmuhaberini zayetmiş olmakla hiç bir hükmü kalmamış olduğu ilân olunur.

İstanbul ikinci icra memurluğundan: Bir borçtan dolayi mahcuz ve paraya çevrilmesi mukarrer elbise ve sairenin 29-9-932 tarihine müsadif perşembe günü saat 12-13 de Beyoğlunda İstiklâl caddesinde 116 numaralı mağazada açık artırma suretile satılacağından taliplerin yevmi mezkûr ve saatte mahallinde hazır bulunacak memuruna müracaatları ilân olunur.

3 üncü kolordu ilânları

Davutpaşada K. O. Top. Tb. nun mevcut arpa kırma makinesi ve su tulumbası ve motörün tamiri pazarlıkla münakasaya konmuştur . İhalesi 28-9-932 çarşamba günü saat 15,30 dadır. Motörü görmek isteyenlerin Davutpaşaya, ihaleye iştirak edeceklerin vakti muayyeninde komisyona müracaatları. (821) (5062)

* * *

Maçkadaki topçu ve nakliye mektebinin tamiri pazarlıkla münakasaya konmuştur. İhalesi 28-9-932 Çarşamba günü saat 16 dadır. Keşifnameyi görmek isteyenlerin her gün, ihaleye iştirak edeceklerin vakti muayyeninde komisyona müracaatları. (817) (5023)

* * *

Selmiiye kışlasının içinde mevcut çeşmenin su hazinesinin tamiri pazarlıkla münakasaya konmuştur.. İhlaesi 28-9-932 çraşamba günü saat 16.30 dadır. Keşifname ve şeraitini görmek isteyenlerni her gün, ihaleye iştirâk edeceklerin vakti muayyennide komisyona müracaatları. (815) (5007)

* * *

Kayserideki kıtaat için 170 bin kilo ekmek kapalı zarfla münakasaya konmuştur. İhalesi 8-10-932 cumartesi günü saat 15 tedir. Şartnameyi almak isteyenlerin her gün ve ihaleye iştirak edeceklerin vakti muayyeninde Kayseride K. O. Al. Sa komisyonuna müracaatları. (805) (4918)

* * *

1 — Edremitteki kıtaat hayvanatı ihtiyacı için 250000 kilo kuru ot kapalı zarfla münakasaya konmuştur. İhalesi 5 birinci teşrin 932 çarşamba günü saat 10 da yapılacaktır.

2 — Evsaf ve şeraiti görmek ve almak isteyenler her gün, münakasaya iştirak edeceklerin ayni gün ve saatte Edremit satın alma komisyonuna müracaatları. (792) (4827)

* * *

Kayserideki K. O. Tayyare fabrikası ihtiyacı için (60) ton kırıple maden kömürü alenî münakasaya konmuştur. 19/10/932 çarşamba günü saat 10.30 da münakasası yapılacaktır. Şartnamesini görmek isteyenlerin her gün, ihaleye iştirak edeceklerin vakti muayyeninden evvel komisyonumuza müracaatları. (825) (5083)

* * *

K. O. Top. İs. Nakliye Tb. ları hayvanatı için 66000 kilo saman pazarlıkla münakasaya konmuştur. 1/10/932 cumartesi günü saat 16.30 da ihalesi yapılacaktır. Şartnamesini görmek isteyenlerin her gün, ihaleye iştirak edeceklerin vakti muayyeninden evvel komisyonumuza müracaatları. (827) (5085)

* * *

Gümüşsuyu ve Haydarpaşa hastahaneleri ihtiyacı için pazarlığa konmuş olan 840 ton Leva maden kömürüne verilen fiat komisyonca gali görülmüştür. 1/10/932 cumartesi günü saat 17.30 da pazarlığı yapılacaktır. İhaleye iştirak edeceklerin vakti muayyeninden evvel komisyona müracaatları. (828) (5086)

* * *

K. O. 1. 3. cü Muhabere ve 5. inci Al. lar, Gümüşsuyu hastahanesi hayvanatı için 70.000 kilo saman pazarlıkla münakasaya konmuştur. İhalesi 1/10/932 cumartesi günü saat 16,30 da yapılacaktır. Şartnameyi görmek isteyenlerin her gün ihaleye iştirak edeceklerin vakti muayyeninden evvel komisyonumuza müracaatları. (826) (5084)

SİNEMALAR

29 Eylül Perşembe akşamı **MAJİK** sinemasında

HACI KASIMIN BÜYÜSÜ

Fransızcn sözlü film. HARRY BAUR - RENE LEFEVRE tarafından.

GLORYA da Bir Yenilik

Müşterilerini daima memnun etmeği düşünen Glorya sineması Müdiriyeti, Bu Perşembe akşamı *Ramon Novarro ve Suzy Vernon'un oynadıkları Fransızca sözlü ve şarkılı "Aşık Rahibe - Sevil'li Şarkıcı" filmi ile başlıyacak olan* ilk gala müsameresi *münasebetile jaz - orkestrasını da takdim edecektir.*

Jaz - Orkestra en iyi musikişinaslar tarafından teşkil edilmiştir. Her akşam dinleyeceğiniz bu Jaz - Orkestrası "Aşık Rahibe - Sevil'li Şarkıcı" gibi yüksek bir filmi, seyircilere daha müsait bir hava içinde gösterip dinletecek ve ona bir girizgâh olacaktır.

Yarın akşam **MELEK** Sinemasında

Tam manasile çok güzel bir film başlıyor:

ADALAR ŞARKISI

(La Rumba d'Amour)

Ateşin aşkları — Nefis şarkıları — Misilsiz tabiî manzaraları ile KUBA adasında geçen mükemmel bir film. Mümessilleri: LUPE VELEZ — LAWRENCE TİBET

Yarın akşam OPERA sinemasında

Neşe ve kahkaha haftası başlıyor

DÜZTABAN ile BASTIBACAK KADIN AVCULARI

Filminde arzı endam edeceklerdir

İTTİHADI MİLLİ

TÜRK SİGORTA ŞİRKETİ

Harik ve hayat üzerine sigorta muamelesi icra eyleriz.

Sigortaları halk için müsait şeraiti havidir.

Merkezi idaresi: Galatada Ünyon Hanında

Acentası bulunmayan şehirlerde acenta aranmaktadır.

Tel: Beyoğlu : 4887

TİCARET İŞLERİ UMUM MÜDÜRLÜĞÜNDEN :

30 İkinci Teşrin 330 tarihli kanun hükümlerine göre tescil edilmiş olan ecnebi bankalarından "Memaliki Şarkiye Fransız Bankası" bu kere müracaatla Bankanın Türkiye umumî vekiliğine münferiden ve müştereken imza koymağa selâhiyettar olmak ve banka namına yapacakları işlerden doğacak davalarda bütün mahkemelerde dava eden,edilen ve üçüncü şahıs sıfatlarile hazır bulunmak üzre Fransız tab'asından" Alphonse Delaprison-Alfons Dölaprizon" ve Türkiye Cümhuriyeti tab'asından "Emile Chryssopoulos — Emil Hrisopulos" efendileri tayin eylediğini bildirmiş ve lâzımgelen vesikaları vermiştir. Keyfiyet kanunî hükümlere muvafık görülmüş olmakla ilân olunur.

Zonguldak Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Müdürlüğünden:

500 liralık kılormaiyeti kinin kompirimesi münakasaya çıkarılmıştır. 12/10/932 tarihinde ihalesi icra olunacaktır. Kininlerin 100 gramlık ambalâjlı kutularda olması şarttır. Talip olanlar yüzde 7,5 pey akçesile veya Banka mektubu ile İstanbulda İstanbul Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Müdürlüğüne veya Zonguldak Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Md. ne müracaat eylemeleri ilân olunur. (5079

Gedikpaşada Jandarma Satınalma Komisyonundan:

Nükülünden dolayı talibinin teminatı irat kaydettirilen maa deynek 60 adet tirampetin yeniden pazarlığı 29/9/932 perşembe günü saat on beşten on altıya kadar yapılacaktır. Taliplerin yevmi mezkûrun muayyen saatlerinde komisyonumuza müracaatları. (5077)

İstanbul İnhisarlar Başmüdürlüğünden:

İstanbul İnhisarlar Başmüdürlüğü ambarında mevcut muhtelif boş teneke, tabak, bardak, kadeh, çatal; biçak; gazocağı; köhne çuval ve lâstik boruların alenî müzayede suretile satılması takarrür ettiğinden görmek isteyenlerin mesaî saati dahilinde her gün ve müzayedeye iştirak edeceklerin yevmü müzayede olan Teşrinievvelin 13 üncü perşembe günü saat 15 te pey akçelerini hamilen Kabataşta İnhisarlar Başmüdiriyeti Satış komisyonuna müracaatları ilân olunur. (5067)

Kadıköy Malmüdürlüğünden:

25/7/932 tarihinde mülkiyetinin müzayedesi ilân olunan Kadıköy Rasim Paşa Oton Efendi sokağı 27, 29 No. lı hane ve dükkân müzayede neticesinde verilen bedel haddi lâyıkında görülmediği cihetle müzayedesi bir hafta uzatılarak 2 Teşrinievvel 932 Pazar günü saat iki buçuğa talik edildiği ilân olunur. (5066)

Şirketi Hayriyeden:

Boğaziçi vapurlarına mahsus sonbahar tarifesi Evlûlün 28 nci çarşamba sabahından itibaren tatbik edilecektir.

Tarifeler gişelerde satılmaktadır.

Milliyet'in Edebî Romanı : 105

Ölüler yaşıyorlar mı?

(Felsefî fantastique roman)

Yazan: HÜSEYİN RAHMİ

— Bunlar türkçe lâkırdı anlamıyorsunuz? Öz dilinizi unuttunuz mu?

* * *

Turhanın kafakemiği içinde müthiş bir sır var. Bu hakikat anlaşılıyor.. Cesedin nasıl kaybolduğunu ve Şehameti takiben Orhanın nereye gittiğini o biliyor amma bu kokainomanı nasıl söyletmeli?..

Dilâver bu mühim sırrı takip için gece uykularını feda etmeğe kadar her zahmeti, her yorgunluğu göze aldırmaya kadar [illegible] kenin geniş sofalarında, koridorlarında yılmaz bir bekçi gibi dolaşıyor.. Ve bilhassa Turhanın yattığı oda kapısını tarassut ediyordu..

Orada bir gece hafif bir kapı gıcırtısı işitti. Hemen bir pencere perdesinin arasına sindi. Ortalığın zifirî karanlığına alışan gözleri eşyayı hayal meyal seçebiliyordu.

Kulak verdi. Etrafı dikkatle dinledi. Gıcırtının Turhanın kapısından geldiğine şüphesi kalmadı. Çok geçmedi, o cihetten bir gölge belirdi. Gölge gittastamam Turhanın kendisi .. Fakat bu kokain delisi çocuk gece yarısı böyle bir hayalet sessizliğile nereye gidiyordu?

Dilâver, kaç zamandır köşkte dönen müthiş son esrarın izi üzerinde bulunduğunu anlayarak sevindi.. Kendini gizleyebilecek bir mesafeden hırsız adımlarile gölgeyi takibe başladı.

Üst katın merdiveninden indiler. Bir merdiven daha, bir merdiven daha... Bodrum katına geldiler.. .Bu katın en kuytu bir ucunda mahzenlere inen paslı bir demir kapı vardı. Burasını paşa yangın, hırsız, siyasî ve her türlü tehlikelere karşı —bankalara emniyet edemediği— servetinin mühim kısmını muhafaza edebelimek için yaptırtmıştı. İlk mahzenden sonra biribirinden ağır demir kapılarla ayrılmış bir ikincisi-

Bu penceresiz yeraltı taş odalarında artık servet namına muhafaza edilen şey yoktu. Hane aksamından olduğu onutulan bu mahzenler büsbütün metruk bulunuyordu. Yıllardan beri kapılarının açıldığı bile yoktu.

Oraya kadar karanlıkta yürüyen Orhan şimdi cebinden çıkardığı bir elektrik lâmbasının yardımına lüzum gördü.. Paslı kanatın önü birden aydınlandı. Sögeden sarkan örümcek ağları görünüyordu...

Yine cebinden aldığı koca bir anahtarı kilite soktu. Kollarının bütün kuvvetile çevirdi. Bu yeraltı kapısı sükûnetin ihlâlinden şikâyet eder gibi boğuk bir sesle inleyerek açıldı...

Aman yarabbi yıllardan beri insan ayağı basmayan bu mezarımsı karanlıklarda ne esrar gizliydi? Dilâverin büremesi gezindi...

Yalnızlığından emin bulunan Turhan dış kapıyı aralık bırakarak içeriye girdi... Öbür kapılardan geçerek son mahzenin derinliğine iniyordu.

Dilâver görünmemek için kendini ışıktan koruya koruya takipte devam ediyordu. . Son demir kapı açıldığı zaman bu güherçileli duvarlardan damlayan rutubet arasından mütefessih bir leş kokusu saçıldı. Dilâverin burnuna dolan bu zehirli hava ağır bir bulantıyla beraber başını döndürdü... Hemen düşecek gibi olarak kendini toplamaya uğraştı...

Bu korkunç mağaranın burunlara verdiği mühlik tiksintiden ziyade gözlerin önüne serdiği manzara müthişti..

Şehametle Orhanın çürümüş cesetleri biribiri üzerine yerde yatıyordu...

çıktı. Bir haile aktörü hişmile ellerini havaya kaldırarak :

— Bu ne Turhan?

Kokainoman meyus bir tebessümle cevap verdi:

— Ne olacak.. her fanîyi bekleyen akıbet...

— Katil çocuk Allahtan evvel annene ne cevap vereceksin?..

— Ben katil değilim.. Hatamı tashih et...

— Bu tashih sana düşer..

— Şehamet herkesin gözü önünde öldü.. Onun katili kendine âşık olan ruhlardır...

— Peki ceset bu mahzene ne suretle indirildi?.

— Orhan: "Ben sevgili karımı toprağa gömemem, . Onu kendi yaşadığım meskende muhafaza edeceğim, göreceğim geldikçe gidip yüzüne bakacağım" dedi.. Ölüm gecesi herkes uykuda iken cenazeyi gizdik.. Ve bu sırrı aramızda muhafazaya karar verdik...

— Ya Orhanın ölüsü buraya nasıl geldi?.

— Orhan ölünce cesedini karısının yanına indirmemi bana vasiyet etmişti.. Fakat buna hacet kalmadı.. Orhan bir gece ortadan kayboldu.. Kendini her yerde aradım. Bulamayınca bu mahzene indim. Onu karısının nâşı üzerinde ölmüş gördüm....

— Niçin bu felâketi ailene haber vermedin?.

— Kardeşimin vasiyetine riayet için... O bana: "Ben ölürsem cesedimi karımın yanına indir. Bu hane içindeki mezarımızı kimseye haber verme bizim türbedarımız ol..."

Demişti..

11 ağustos 1932 Heybeliada:

— S O N —

Türk milletine kendi dilinde öz varlığını veren inkılâp başladı

(Başi 1 inci sahifede)

şeyler dönüyor ki; bir gün bunlar kuvveden fiile çıkarsa bütün cihan hayrette kalacaktır!

Samih Rifat Bey, bu hâtırayı anlatırken sözü, şiddetli bir alkış fırtınası ile kesildi. Alkışların arkası bir türlü gelmiyordu. Bu fırtınayı, gene Gazi durdurdu. Onun, salonun mütevazi bir köşesinden kurultay azalarına doğru çevrilen altın başı, herkes gözlerile kucaklamak istiyor gibi idi.

Samih Rifat Bey hitabesinin bir yerinde:

— Ruhumuzda olduğu gibi, bu gün de saflarımız ve arkadaşlarımız arasındadır.! Diye gene ondan bahsetmişti. Bu söz, tekrar uzun uzun alkışlandı.

Reis intihabı

Samih Rifat Bey, bundan sonra, şu sözlerle ilk Dil kurultayını açtı:

— Efendiler! Türk Dili Tetkik Cemiyetinin birinci kurultayını açıyorum... Bir reis intihap etmek lâzımdır!

Ruşen Eşref Bey, kürsüye geldi.

— Muhterem arkadaşlar... Kurultay azasından, Büyük Millet Meclisi Reisi Kâzım Paşa Hazretlerinin kurultaya reis seçilmesini teklif ediyorum..

Teklif, alkışlarla karşılandı. Bütün sıralardan:

— Kabul, kabul! sesleri geliyordu. Samih Rifat Bey, kurultaya tebliğ etti:

— Kâzım Paşanın reisliği ittifakla kabul edilmiştir.

Kâzım Paşanın nutku

Kâzım Paşa, alkışlar arasında kürsüye çıkarak reis makamını işgal ettikten sonra şu nutku söyledi:

— Hanımlar, beyler... Beni kurultaya reis seçtiğinizden dolayı teşekkür ederim. Kıymeti, kabiliyeti pek büyük olan hakikî Türk dilini tetkik etmek en ehemmiyetli bir vazifemizdir. Memleketimizin münevver zevatı, bu vazifeyi yapmak maksadile burada toplanmış bulunuyorlar.. İşte bu suretle güzel ve zengin dilimizin kendi hususiyetleri içinde inkişafına yarayan yeni ve feyizli bir yol açılacaktır. Bu eser, Büyük Şefimizin Türk milletine yaptığı sayısız iyiliklerin en mühimmidir. Yüksek huzurlarında sonsuz saygılarımı tekrar ederek bana tevdi duyurduğunuz hizmeti iftiharla kabul ve deruhte ediyorum."

İkinci reis intihabı

Samih Rifat Bey hatırlattı:

— İki ikinci reis intihabı yapılmak lâzımdır.

Ahmet İhsan Bey, ilerleyerek Maarif vekili Reşit Galip ve Samih Rifat Beylerin intihabını teklif etti.

Teklif, umumî bir tasviple karşılandı.

Reşit Galip ve Samih Rifat B. ler, ikinci reisliklere seçildikten sonra riyaset divanının teşekkülü için dört kâtibin intihabı lâzımdı. Ruşen Eşref Bey, ayağa kalkarak İsmail Müştak, Darülfünun Edebiyat fakültesi umumi Kâtibi Muzaffer, Şehir meclisi azasından Ali Rıza ve Refik Ahmet B. lerin kâtipliklere seçilmesi teklifinde bulundu ve Kurultayca kabul edildi.

Reşit Galip Beyin nutku

Bundan sonra Maarif vekili Reşit Galip Bey, söz aldı ve çok güzel, kuvvetli ve özlü bir nutuk söyledi. Reşit Galip Bey:

— 1919 senesi mayısının 19 undan, yani reisin Samsuna çıkışından beri Millî İstiklâl savaşı içindeyiz!... Diye başlayan nutkuna böyle devam etti:

— Ruhumun kubbesinde onun yeniden çınlayan sesi diyor ki: "Millet huzurunda içtiğimiz and, daha tamam olmadı. Türk Dili, kendi asil benliğini henüz bulmadı!

Millet hafızasının cehenneminde..

Reşit Galip Beyin nutkunun en ateşli cümlesi şu oldu:

— Türk dilinin Türk milleti tarafından kurtarılacağından şüphe edenlerin millet hâfızasının cehenneminde dünyanın sonuna kadar yanacaklarına inandığımı söylemek isterim!

Genç ve özlü vekil, nutkunun sonlarında şu haberi verdi:

— Kurultayın bütün kararlarının hükûmet vesaiti tarafından derhal tatbik edileceğini Başvekil İsmet Paşa namına size resmen söylemeğe memurum!

Tebrik telgrafları

Bundan sonra Ruşen Eşref B. kürsüye geldi ve kurultayın toplanışını kutlulayan telgrafları okudu. Bunlar arasında Başvekil Paşadan, Dahiliye vekili Şükrü Kaya Beyden, İstanbul valisi Muhittin Beyden, Cümhuriyet Halk fırkasından, Viyana Şark lisanları akademisinden gelen telgraflar vardı.

Ruşen Eşref Bey:

— Telgraflar binden fazladır. Muvafakat ederseniz, kâtibi umumilik bunlara cevap verecektir, dedi.

Ve kurultay namına cevap yazılması ittifakla kabul edildi.

Bundan ...

iştirahat edilmek üezre celseye nihayet verildi.

Samih Rifat Beyin kıymetli etüdü..

Celse tekrar açılınca Samih Rifat Bey söz alarak Türk dilinin menşeleri etrafında hazırladığı kıymetli etidünü okumağa başladı. Bütün dünya dillerinden misaller getirerek çok vâkıfane bir surette Türk dilinin ana hatlarını teşrih eden bu konferansın ilk kısmı bir buçuk saatten fazla sürdü. Müteakıben on dakika için celseye nihayet verildi.

Celse tekrar açılınca Samih Rifat Bey, konferansına devam etti.

Bugünkü içtimada kimler söyleyecek?

Saat tam yedide Samih Rifat Beyin konferansı bitti. Kurultay reisi Kâzım Paşa Hazretleri:

— Bugünkü ruznamemizde başka madde kalmamıştır dediler ve ilâve buyurdular;

— Kurultay yarın ve müteakıp günlerde de toplanacak, müzakerata deva medecektir. Yarınki içtimada kurultayın faaliyetini tanzim edecek nizamnameyi ihzar için kurultay azaları arasında bir encümen intihap edilecektir. Bundan başka bir ikinci encümenin daha teşkili lâzımdır. Bu encümen de kurultay müzakeratı esnasında aza tarafından verilecek teklifleri tetkik edecetkir. Yarın bu encümen de intihap edilecektir.

Müteakıben tezlerini ihzar etmiş zevat sırası geldikçe tezlerini söyleyeceklerdir. .

Tezlerini izah edecek zevata kurultay azasından gerek itiraz etmek, gerekse o teze ait söz söylemek isteyenler söz istedikçe kendilerine söz verilecektir. Yarın tezlerini izah edecek zevat ve mevzuları da yarınki programa idhal edilmiştir. Bu zevatın isimlerini ve mevzularını cemiyet kâtibi umumisi Ruşen Eşref Bey size izah edecektir.

Kurultay reisi Paşa Hazretleri bundan sonra sözü Ruşen Eşref Beye bırakmışlardır. Ruşen Eşref Bey de aynen şu programı okumuşlardır:

Program

Birinci madde üzerinde yarın söz söyleyecek zatlar ve mevzuları şunlardır:

1 — Dr. Saim Ali B. Türk dilile Hint-Avrupa dillerinin münasebetleri.

2 — Ahmet Cevat Bey Türkçe ile Sumercenin münasebetleri.

3 — Saffet Bey. Türk dilinin kıdemi ve öteki dillerle münasebetleri.

4 — Agop Martayan Bey. Türk-Sumer ve Hint- Avrupa dilleri arasındaki münasebetler.

Ruşen Eşref Beyden sonra kurultay reisi Kâzım Paşa Hazretleri :

— Kurultay yarın saat 14 te toplanacaktır demişler ve kalkmışlardır.

Türk dili tetkik cemiyeti birinci kurultayının birinci toplanışı alkışlar arasında bu suretle nihayet bulmuştur.

Nutukların Metni

Dün Kurultay'da Samih Rifat Beyin açılış nutku ile Kâzım Pş. Hz. inin, Maarif Vevikli Reşit Galip B. in nutuklarının metnini ve Samih Rifat Beyin konferansını aşağıya dercediyoruz:

Samih Rifat Beyin nutku

" Muhterem hami Reisimiz Büyük Gazi Hazretleri,

Hanımlar, Efendiler.

Türk dilinin kendi millî kudretleri içerisinde inkişafını aramak maksadile kurulan şu Kurultayın, yalnız yüce gayesile değil, bir yandan üstünde duran devirlerin tarihile, diğer yandan kurulduğu bina altındaki millî ve âziz manzarasile bu neslin evlâtlarına ilham ettiği birçok manalar vardır. Zihinleri bir an bunlar üzerinde durur gibi ve kendileri huşu ile dinler gibi düşündürmek Cümhuriyet hayatına karşı derin bir hürmet borcudur.

Daha dünki bir devirde kapıları kıbleler ve mabetlerin fevkinde bir yükseklik gururile bağlı olan bir sarayın yıkılmış tahtı üstünde milletin kendi elile kurduğu bir kürsü etrafında müşterek bir gaye için toplandık.

Bu inkilâbın ne zaman ve hangi şartlar altında doğduğunu biz yakinen bilsek bile, onu bizden sonra geleceklere nakletmek, herhangi bir tesadüfün Kurultay'ı açmak şerefini kendisine bahşettiği bir halk adamı için en evvel düşünülmesi lâzım gelen bir vazifedir.

Yurtdaşlarım;

Sözlerime yakın bir mazinin hatıralarile başlıyacağım. Cihan harbi artık sonuna varmıştı. İstanbul'un uykusuz ve asabî gecleri, bazen uzaklardan gelen alışılmış bir sesle uyanıyordu. Anadolu sahilleri, karşı taraftan akseden bu seslerin karanlığı ve sükûnu yırtar gibi çırpındığını dinlemekte muvakkat bir huzur, bir teselli, bir ümit arar gibidi.

Yataklarında ...

mar, Rumeli kıyılarının bir ucundan o bir ucuna koşuşan müvezzilerin ilâve! son malûmat! çığlıkların da bir sevinç, bir muvaffakiyet haberi heyecanını ararlar ve ümitsizlik içinde kendi kendini aldatan, oyalayan ölümcül bir hasta gibi bir mahkûm gibi tekrar yataklarına uzanırlardı.

Muharebenin hayalen büyülmüş,mubalağalandırılmış en küçük ve mevziî muvaffakiyetlerini İstanbul sokaklarına dağıtan bu manasız (İlâve!) çığlıklarını basan düşmen tayyarelerinin homurtusu ve bombaların infilâk sesleri takip ederdi. O zaman sükûti bir nevha idi ki, yalnız yüreklerde değil, memleketin taşında ve toprağında ağlıyordu.

Yurtdaşlarım;

Dünyada hiçbir millet Umumî harpte Türklerin sevkedildiği maksatsız ve neticesiz imtihana girmemiştir.

Biz, yalnız Çanakkale'de kendimiz için, kendi bayrağımız için, memleketimiz için vuruştuk.

Ondan başka her cephede vazifemiz, müttefiklerimizin savaş cephelerini boşaltmak, onlarla uğraşacak düşman ordularını kendi üzerimize çekerek, bile bile ve hiç lüzumsuz ölmekti.

Galiçyada memleketin en canlı kuvvetleri toprak altına gömüldü. Şartkamış'ta yanlış bir harekete yüzbinlerce kurban verdik. Bütün harpte kaybettiğimiz 3,5 milyondan fazla yürt çocuğunun kemikleri üzerine kurduğumuz şeref ve zafer hayali yarınki bir efendinin, bir müttefikin takdir ve hürmetini kazanmaktan ibaretti.

Bu imtihan içerisinde istikbalden meyüs olmıyan bir ferdin varlığını işitmek ne mutlu idi! O zamanın bir tek muzaffer kumandanı ve memleketin düşmana çekilmiş kılıcı olan Anafartalar kahremanı Mustafa Kemal Paşanın Yıldırım ordusu kumandanlığını kabul ettiğini eşitenler,geniş bir nefes aldılar. Demek ki, daha ümitler bütün, bütün mahvolmamış deniliyordu.Halbuki o, memlekete bu ümidi vermek ve onu istikbalinden yeşe düşürmemek için bu yükü üstüne almış ve gitmişti.

Şeria vadileri Ona yüksek gayelerinin sevdiği savaş ve tehlike dakikalarının bediî heyecanını verdi. Kaç defa otomobili düşman tayyarelerinin bomba sağnakları altında kaldı.

Bir gün yakın bir noktada infilâk eden bir mermi hedefinin etrafında toz tabakalarından örülmüş bir siper yaptığı zaman, Yirminci asrın yüce ve kahraman çocuğu kollarını geniş göğsü üzerinde kavuşturmuş, sakin , vakur uzaklara bakıyordu. Onun bazen madî, lisana sığmıyan düşüncelerini, irade ve kudretinin şumulile ifade eden bir hitap tarzı vardır ki, içten gelen bu nidanın muhatabını dikakte davet eden cazip ve duygulu ahengile başlar; bunda bütün tahlikelerin aczini yüzlerine çarpan korkunç bir istihfaf gizlidir.

Büyük Adam, etrafında uğulduyan bombaların o en yakın sukutunu işte bu kalbî sesile karşıladı ve yanındaki yaverine:

— Cevat! dedi. Zihnimin içerisinde öyle şeyler dönüyor ki, bir gün bunlar kuvveden file çıkarsa bütün cihan kendisini hayretlere düşürecek hadiseler karşısında kalacaktır: (Çok şiddetli alkışlar.)

Hanımlar, Efendiler!

Bu sözlerin söylendiği tehlike dakikasile şu günün tarihi arasında geçen zaman, bütün harikalarını saymak için kelimelerin yardımına muhtaç olacak kadar bizden uzakta değildir.

Bütün dünya tarihinin, hürmetle tetkik ederken başkalarındaki derin hayranlığı bozmamak için gözlerini kırpmaktan korktuğu, esirgediği en yüce ve en millî bir inkilâp manzarası, içtimaî bir inkişaf, baş döndürücü bir hızla devam eden bir yükseliş duygulu ürpermelerini ruhumuzda yaşatıyor.

Bundan 11 sene evvel, mütereddi bir hanedanın tahtından uzamış gibi görünen solğun perde saçağını öpmek için şurada çok defa zorla toplanılan sırmalı ve sarıklı kul oğulları yerine yüksek nasiyelerinde millî hakimiyetin mukaddes gururunu taşıyan insanlar , memleketin en güzide insanları, alimler, mütefekkirler, şairler, edipler yanyana oturuyorlar. Ve muhterem Yurtdaşlarım!

Bir yerde dediğim gibi, tarihte bir kaç defa cihan bütün heyetile atının ayakları altında dönen büyük Kurtarıcı, İnkilâbın o Yüce Yaratıcısı,dünyanın en demokrat bir devlet reisi sıfatile başımızda, ruhumuzda ve en sonra işte saflarımız, arkadaşlarımız arasındadır. (Çok şiddetli ve sürekli alkışlar ve Yaşa sesleri.)

Hanımlar, Efendiler;

Şeria vadisinin yıldırımları önünde istikbalin bu günlerile uğraşan ve onlara bütün hayatın fevkinde kıymet veren bir inkilâp azmi içinde her fikrin, her tasavvurun en geniş ve şumullü rabıtalarile birbirine bağlı bir kül teşkil ettiğini ve milliyet şûrunun insanlıkla muasır bir tarihten bu güne kadar her türlü tafsilâtile ihate edildiğini biz büyük Gazinin birer birer meydana çıkan yüksek teşebbüslerile öğrendik. Bunda tarih, bir hareket noktası idi. Lisan ikinci merhale üstünde duruyordu. Milletin öz benliğini bulduğuna şiddetle kani olduğu daha dünki bir devirde bu esasların az çok nakis kavranıldığını samimiyetle itiraf edelim. Ve her şeyi olduğu gibi görmeğe muvaffak olabilmek için diyelim ki, ya-

nılmadıklarımızdan o kadar eksik değildi.

Unudulmuş ananeler müphem tehlikelerile yedi asır Osmanlılara, hakanlığın Türk cemiyetinde bir esas olduğunu telkin etti. Dlâl nereden daha ilk günlerden başlıyordu?

Osmanlı hanedanını kuran adam, kendisine isnat edilen bir mazumede:

Osman! Kayıhan Oğlusun
Oğuz Karahan Neslisin.

demeğe sevkediyordu. Fakat Karahan adının hangî an'aneyi temsil ettiği Osmanlılar nazarında kütüplar kadar meçhuldu. Ve bu hâlâ Halk bilğilerine karışan bir kitabe, bir sahifeye intikal edememiş olduğu için meçhuliyetini muhafaza edip durmaktadır.

Türk dilinin tarihî, ve an'anevî unsurlarını sonraki eserler kadar kaybeteyen bazı eski lûgat kitaplarına müracaat edilirse görülür ki Karahan tabiri Türkler arasında hükümdar hanedanlarına mensup olmıyan ve halk içerisinden yetişen büyük devlet reislerine verilen bir ünvandır.

Bildiğimiz Oğuz destanı Oğuzun babasını işte böyle bir Karahanda bulur. Osmanlı hükümdarları, Türk' ün bu an'anasını bilmemekte, bilememekte mazurdurlar. Fakat kendilerini Kayıhan oğulları zanneden bu

Kâzım Pş. Hz. kurultay riyasetinde

adamlar, hiç olmazsa Kayıhan'ın Türk olduğunu unutmamak derecesinde bir milliyet duyğusu besleyebilmeli idiler!

Para ile satın alınan yahut Akdeniz'in uzak garp kıyılarından korsan gemileri ile kaçırılan kadınlar, doğurup büyüttükleri hükümdar çocuklarına öyle bir terbiye veriyorlardı ki, bunlar, kendilerinin kim olduklarını, hangi ırktan geldiklerin düşünmeğe bile muvaffak olamıyorlardı.

Mütereddi padişahlar, etraflarında bulunan kimselerin yüzlerine karşı Türklüğünü tahkir etmelerinden ruhen en ufak bir eza, bir teessür duymadılar!

Dördüncü Murad'ın mukarreplerinden Görice'li Koçi bey, kendisine verdiğ islahat lâyihalarında ordunun bozulmasını münferit bir sebebe atfediyordu. Ona göre, ordunun büyük bir kısmı, sırf devşirme unsurlardan terekküp ettiği zaman, devlet kudret ve intizamını muhafaza etmişti. Bunların aralrına istenilmiyen insanlar karışması, herşeyi bir inhilâle uğrattı.

Hakikatte hiçbir değeri olmıyna bu islâhat lâyihalarını kimbilir ne kadar derin bir dikkatle okuyan hükümdar, Koçi beyin intizamsızlık âmili olarak gösterdiği unsurlar arasıda Türk ve Yürük aslarının çingene ile beraber sayıldığına hissiz ve futursuz bakıyordu.

Bu kayıtsızlık ne kadar umumî oldu! Bugün işte şu kürsüden bu sözleri böyle bütün vuzuhile, söylediğimiz ane kadar Koçi beyin lâyihalarından bahseden hiçbir müellif, hiçbir yazı ve fikir adamı Dördüncü Murat devrinin hamiyetli bir siyasisi sayılan Türk düşmanı lâyihacıyı, övmekten, ona değeri fevkinde bir ehemiyet vermekten kendisi alamamıştır.

Hanımlar, Efendiler.

Cemiyetin yüksek tabakalarında milliyet duygusu bu kadar inhitata uğradıktan sonra onun lisan, edebiyat, sanat gibi hars müesseselerinde salim bir bünye aramak içtimaî kanunlara muhaliftir.

Dördüncü Murat zamanı divan edebiyatının şahikasına vardığı bir devirdir. Bu devirde Öz Türkçeye ne nazarla bakıldığını anlamak için yalnız lisan ve edebiyat temayülleri ni tetkik etmek kâfi bir miyar değildir. Bütün camia içinde Türklük telâkkisinin aldığı mütereddi mahiyeti düşünmek de maksadı temin etmez. Hakikatin seçilmesi daha geniş ve umumî bir bakışın kavranmasına muhtaçtır.

Osmanlılık camiasının bünyevî varlığında asırlarca kendi kendini tesise çalışan şuursuz benlik duyğusu maşeri hayatı terkip eden unsurları ayrı ayrı, tahkirden bir zevkalmıştır. İçtimaî hayatın iç yüzlerini gösteren orta oyunu gibi, meddahlık gibi sanatlarda tek bir eğlence mevzuu,millî zümrelerin dilleri ve simaları ile oynamak ve onları mümkün olabildiği ...

çalışmaktı. Bunda gülen ve eğlenen yalnız saray ve şehirlilik denilen iki sahte ve müstehzi şahsiyet vardı. Bunlar Anadolu Türk'ünü yokluğun ve kabalığın timsali addediyordu.Şehirde çocuklar bile Anadolu lehçesini taklit ile eğlenirler, şuursuz darbımeseller "Kapını Türk'e, sırtını kürke alıştırma." Der. Herşey, onun kudret ve iradelere hâkim olan davasız ve fütursuz tefavvuku aleyhinde cemiyete gizli bir zehir saçardı.

Abdülaziz zamanı adamlarından Galip Paşa, Kastamoni şivesini en çirkin bir şekle koydu . Bu lehçe ile müstehçen bir divan yazdı. Hükümdarlara takdim etti. Takdir ve taltif olundu.

Efendiler, bütün bu menfur şerait altında millî edebiyatı düşünmek,yahut lisanın hakikî bünyesine yaklaşmak kimin hatırından geçerdi?

Bazı tetkiksiz fikirler, Türklerin ötedenberi dillerine hiçbir kıymet vermediklerin kabul eder. Bu en yanlış bir tahmindir.

Şark ve Garp milletlerinde bugün bile halk lisanının kıymetini, orta Asyalı bir Türkün anladığı kadar takdir edilmiş değildir.

11 inci asırda yazılan Kodatkobilik, ahlâkî mankabesinin kahramanı olan hükümdarı şu tarzda tavsif eder:

Kılıncı günü erdi, Kılkı onay
Dili Çin budun em gözü gönlü bay.

Şiirin yüksek mealini bu günki lehçemizle ifade edelim:

" Fitratı, ahlâkı doğru, evzaı ve harekâtı tekellüfsüz,sade idi.Dili hakikî halktı. Gözü, gönlü ise beydi."

İdeal bir demokras hayatını bu kadar toplu ve açık bir surette temsil etmek, bu günki sanat için de büyük bir muvaffakiyettir. Kodatkobilikten şöyle böyle yarım asır evvel yazılan şehnameyi baştan başa okuyalım; 120.000 beyit içinde buna benzer bir bedia bulamayız. İran milletini yaradan Firdevsi; edebî ve içtimaî düşünceleri içinde tasavvur edebildiği hükümdarlık timsallerini göklerden aşağı indirmemiştir.

Selçuklarla beraber orta Asyaldan İran ve Anadoluya geçen Türkler, Karahanlıların millî halk diline verdikleri ehemmiyeti, onlar kadar takdir etmiş olsalardı, bugün Türkçe Şark ve Garb'ın en işlenmiş, en mütekâmil lisanlardan biri olacaktı. Yabancı memleketleri, kolaylıkla idare etmek kaygusu, onları, yerli dillerle ihtilâta alıştırdı. Bazı yerlerde bu dili, aynile kabul ettiler. İranın ve Hindistanın en büyük şairleri, Türk ırkına mensuplar. İran'lılar bu hakikatı, pek iyi biliyorlardı. Hicri Y25 tarihinde vefat eden Emir Hüsrev, Dehlevî, Lâçin kabilesi beylerinden birinin oğlu idi. Kendisini yetişren kocası ve mürşidi Nizamettin Evliya "Kıyamet gününün sahibi, beni bu Türk'ün yanık bağrındaki ateşe bağışlıyacaktır." Diyordu.

Nizammetinin bu sözü, Şuara tezkerelerinin birçoklarında mevcuttur. Selçukiler zamanında ve onlardan biraz sonra yetişen Anadolu şairleri, yeni girdikleri divan edebiyatı yolunda bir iki asır Türk selikasını, ve Türk kelimelerini az çok muhafaza ettiler. Fakat, artık Rumî lisan çoktan İran'ca olmuştu Osmanlı Türkçesi, arapça ve İranca'nın tesirile ikiye bölündü. Yazı dili, devletin futuhatçı idaresi altındaki unsurlardan hiçbirinin millî dili ve benliğile yakından alâkası bulunmıyan itibarî ve müşterek bir camia lisanı olmuştu.

Halk dili, ondan ayrı idi. Onun biri kayabaşı, öbürü aşık yolu denilen iki türlü müsikisi, bu musikilere mahsus iki türlü edebiyatı , Folklorik masalları, hikâye ve dostanları, darbı meseleleri ve tasavvufî bir felsefesi vardı, Şurada çok dikkate değen bir nokta, iki sözle tebarüz ettirilmeğe muhtaçtır.

Hanımlar, Efendiler!

Osmanlı camiası, görünüşte Türkü unutmuş gibi idi. Ve millî zümreler arasında en ziyade beğenmediği, istihza ettiği o idi. Fakat, Türk yüksek harsile yine bütün cemiyetin fevkinde idi. Halkın asıl bedii temayülleri, kahramanlık duyğusunu yaşayan ve gıdalandıran, vasıtalar, sanat ve hayat telâkkileri yalnız onun tesirlerin taşıdı.

Musikide, tasannu ile tertip edilen şeyler, ayrı ayrı birçok adlar alıyordu. Fakat, halkın şehirlerde, kolaylıkla terennüm ettiği bütün samimî parçalar, Türk'ündü. Onlara türkü denirdi. Halbuki asıl türkünün ikai ve muayyen bir şekli olduğu lûgat kitaplarında görülüyordu. İlâhilerin başında türkün durakları vardı. Küçük bir kabilenin ismine izafe edilen Varsağiler, saray musikilerine kadar nüfuz etmişti.

Türk'lüğünü unutan dördüncü Murat Varsağiler söylüyordu. Pehlivanlık, cirit oyunları, esir almaca ve tomaklar her yerde orta Asyadan gelen şekillerini muhafaza etmişti.

Orduda kullanılan kılıçların, at eğerlerinin, başlıkların en güzelleri ve umumileri, Türklerin getirdikleri şeylerdi.

Nakışta ve mimarlıkta Türk temayülü galip idi.

Halk dilinde söylenilen binlerce atalar sözü, fikralar ve menkibeler daima Türk kaynağından kopuyordu. Yabancılar, devlet hayatındaki o kadar derin tesirlerine rağmen, memlekete hans namına hiçbir şey veremedlier. Dil, daima halk tabakaları içinde (sözün türkçesi denilen saflığı ve temizliği ile yaşadı. Türklerin manevaiyatında kendi mağlup etti-

nu söyliyenler, hayatın asıl özünü tetkike girişmemiş olanlardır.

Benliğini unutan bir cemiyetin hayatında ilk asırların bu kadar mahfuz kalması, harsî mukavemetin ne kadar kudretli ve derin bulunduğunu gösterir.

Efendiler!

Yeni , sekiz asırlık bir ihtilâtın, Türk, Osmanlı muhitinde yaptığı en muzir tesir kendisini ilimde ve edebiyatta göstermiştir.Bunda amil olan sebep, bilhassa yüksek tahsilin, dinî müesseselerden ayrılmaması ve bunun sırf arapçaya bırakılmasıdır.Şahsî mantıklar, hayatta ancak ilmî tahlillere ve tecrübelere dayanmak lâzım gelen fikirlere karıştığı, hatta biraz da onlara galebe ettiği zaman, bazen en basit düşünceler, kendilerini en büyük hakikatler gibi, telâkki ettirebilir.

Bugü hâlâ aramızda bazı mütefekkirler vardır ki, mekteplerde ilmî ve teknik tahsilin garp dillerinden birine bırakılması çok faideli olacağına kanidir. Diğer birçok samimî kanaatler de, dilimizden yabancı unsurların atılması, onu tknik kuvvetinden bütün bütün uzaklaştıracağı noktasında toplamıştır.

Bu tarzda düşüenler, en ziyade lisanımız gibi, eski ve işlenmemiş dillerin bütün şumûlile ilmî ve medenî ihtiyaçları ihate edebilmekteki kabiliyetinde tereddüt gösterenlerdir.

Bu tereddüdün menşeini, mevzuun asıl kendinde aramamalıdır. Lisaın tekâmülünde halka doğru ve halkça anlaşılacak bir inkişaf yolu takip edilmesi ötedenberi mevzuu bahsedildikçe, zihinlerimiz muayyen bir çerçeve içerisinde düşünmeğe alıştırılmıştır. Bu bahiste asıl lisan meselesi, edebiyat ve sanat cereyanlarile birbirine karıştırılmıştır. Daima elde tutulan ve düşünme, muhakeme vasıtası gibi kullanılan mikyas, bediî duygular ve kelimeler oluyor.

Edebiyatta selika itiyadın esiridir. İnsanlar, bundaki zevki, güzelliği en ziyade alıştıkları ahenkte ararlar. Arapça ve farisî kelimeler, dilimizi bir ağ gibi kuşattığı devirlerde dürüstüi ahlâk sözü bizce ahenksiz değildi. Hulkî ve hulkî sözü de zevkimize o kadar yabancı gelmiyordu. Tekellüfsüz kelimesinin yerine daha güzel olmak için ademî tekellüfle meluf, yahut tekelüf napesent gibi garip tabirler kullandığımız zamanlar da oldu.

O vakifler, bize demin başka bir münasebetle irat ettiğimiz.

Kılınca günü erdi, kıldı onay
Dili Çin budun, en gözü,gönlü bay.

Beyitini okusalardı, kellimelr samiamız üzerinde garip bir tesir bırakabilirdi. Fakat, bugün hakikî Türkçeye doğru duyduğumuz bir temayül, kılınç günlüğü istikameti ahlâkiyeden, hele onayın ademi tekellüfle meluftan çok güzel ve çok beliğ olduğunu ruhumuza kuvvetle telkin ediyor

Onay , türkçede ayrıca Müşteri yıldızının da adıdır. Hali hazırda Müşteriyi yıldızının Onay'a tercih edecek genç bir selika tasavur edilemez. Zaten bunlar, doğrudan doğruya bediî zevk duygusuna ait olan misalerdir. Lisanların millileştirilmesinde bediî zevk, en son düşünülecek noktadır. Milî lisan, ve halk dilî meselesi, herşeyden evvel bir anlaşma ve ifade kudreti meselesidir. Halkçılık, medniyet, ilmî ve teknik kabiliyet,ve medenî tefekkür tarzı en önde düşünülmek lâzım gelir.

Zannediliyor ki, cemiyet kelimesi, lisanda mevcut olmakla, Fransızca société tabirinin karşılığı bulunmuş ve konulmuştur.

İsimler, ve sıfatlar bir lisanda en az kıymeti bulunan unsurlardır. İfade kabiliyeti, bu gibi iismlerin kendi varlığile değil, onların kendi iştirak ve terkip şartları altında vucude getirdiği söz ailelerini, bütün fikrî ihtiyaçları tazammin edebilmesile meydana çıkar. Fransızca, ayni kelime cevherile ve muhtelif morfemlerle taşkil ettiği "İnsociablement" tabirini hali hazırdaki konuşma şekillerimizle ifade edelim:

Cemiyetle yaşamağa kabiliyeti olmayan bir kimseye yakışacak bir surette! dememiz iktiza eder. Bunun başlıca sebebi arapçadan cemiyet kelimesile beraber aldığımız tasrife tabi sözlerin dilimizde tıpkı çince yazı işaretleri gibi camit birer kilişe halinde durması ve onların kendi morfenlerimizle birleştirilmesindeki güçlüklerdir.

Cemiyet yerine meselâ topluluk tabirini kabul ettiğimiz anda, "İnsociablement" sözünü topluluğa gelmezcesine kaydile ifade edebiliriz.

Ayni güçlük ilmî istihlâhlarda en basit mefhumların satırlarca tariflerle anlatılmasına yol açmıştır. Tarihi tabii ve teşrih istilâhlarından hiçbirinin halk dilinde temessül edememesi bilhassa gülünç ve uzun olmasından dolayidir. Bu müşkülât karşısında teknik tabirlerin ister istemez uğradığı karışıklık bir anarşi hudutlarını geçmiştir. Devlet müesseselerinde teknik işlerle uğraşan mesai daireleri birbirini anlamaktan tamamile aciz bir vaziyettedir. Eski tersane fabrikalarında çalışanlar, İngilizce tabirler kullanıyorlar. İmalâtıharbiye ocaklarında Alman teknîği galiptir. Anadolu demiryolları, Türkçe istilahları tervice çalışıyor. Bu 3 şube arasında bir makinenin muhtelif parçaları, malzeme, aletler ve saire ayrı ayrı 3 isimle ifade edilmektedir. Avrupa tahsil görmüş bir mühendis çalıştığı şubeyi değiştirince aylaraca emek sarfile en iptidaî şeylerin adlarını yeniden öğren-

Medeni zihniyet bahsinin lisanla çok alâkadar olduğunu kabul etmeğe mecburuz. Avrupa lenguistleri Türk lisanının daima şarka mahsus fikirler ve itikatları temsil ettiğinden bahsederler. Bunun en açık misallerin sarf kitaplarımızda buluruz.

Garp düşünüşüna göre sıfat ancak isme ilâve olunan bir sözdür. Biz onu mutlâka ismi tavsif eden bir fikirle mütemayiz addederiz. Çünkü adi arapçada olduğu gibi sıfattır.

Fiil denilen kelime, garpte olduğu gibi sözün esasını teşkil eden bir unsur, verbum değil, hareket ve hâdisedir. Çünki, adi fiildir. Yani iştir. Dır ve im morfemlerinin bir fiil olduğunu mektep talebesine izah edebilmek için fiil sözünü bir yana bırakmaktan, onu çocuğun zihninden çıkarmaktan başka çare yoktur. Daha adverbe ve proposition gibi kelime kısımlarına bir isim bulamadık yakın zamanlara kadar birine zarf obirine harfıcer diyorduk.

Zarfla hiç münasebeti olmıyan adverbeler, bu nevi kelimelerin ekseriyetini teşkil eder Harfıcer tabiri ise arapçada ayni mevkide bulunan edatların lâhik olduğu kelimeyi arapçanın tabi tuttuğu bir şekle ait olduğu için dilimizde hiçbir manası olmıyan bir isimdir, Türkçede irap nerdedir ve cer nasp refi gibi şekiller hangi esasa racidir. İlmi termilojide bu tabirleri kullanmak olsa, olsa zihinleri düşünmek ve anlamaktan men'etmeğe hizmet eder. Felsefede, itikadî mevsularda, bediiyat telâkkilerinde arapçadan aldığımız kelimeler, hâlâ luâat manalarile bize dört beşasır evvelki fikirler ve kanaatleri telkin edip durmaktadır . Sözü üzatmamak için yeniden misal iradına lüzum görmüyoruz. Yalnız, şunu katiyetle bilmeliyiz. Dilimizin elfaz hazinesi içinde arapça istilâhlar ve tabirlerden bir kısmı yabancı ve camit klişeler halinde yaşamış bile olsa idi mahza bunların hayata telkin ettiği iskolastik manalardan dolayi hepsini yenilemeğe, değiştirmeğe mecburuz.

Dil ve demokrati arasındaki alâkaya gelince bunun ehemmiyeti büyüktür. Yazı ve halk dillerinin birbirinden ayrılması, memlekette idare eden ve edilen zümrelerin pek güç anlaşabilmesi sebep olur.

İdare edilen zümre, hükûmete yalnız derin bir itimatla bağlıdır. Yoksa kanun metinlerini anlamaz. O imtiyaz, mutlak okuyup, yazmağa ve uzunca bir tahsil devresi geçirilmeğe muhtaçtır. Böyle memleketlerde kanun anlaşılmadan itaat edilen bir şeydir.

Eski hukuk lisanında zem ve kadih tabirleri müstameldi. Son zamanlarda buna hakaret denildi. Fakat hakaret de aynen zem ve kadeh gibi ikiye ayrıldı.

Birine, mevsuf hakaret, birine sade hakaret denildi. Hakaret, herkesçe malûm bir kelime olduğu için artık kanunun maksadı, anlaşılmış sayılabilir. Fakat, birbirinden ayrı cezalara tabi olan iki hakaret fiilinin mevsufunu, mevsuf olmıyanından ayırmak yine bir bilği işidir. Bunları tamamile türkçe kelimelere tahvil edelim. Birine meselâ yermek, obirine lekelemek denildiği farzolunsun.Herkes, birini yermekle lekelemeğe çalışmak arasında kanunun tayin ettiği ceza farkını bütün açıklığıle anlamakta güçlük çekmez. Ve o zaman hakaretle ittiham edilen bir köylü kanunu daha iyi ve bilerek müdafa edebilir.

Bu esaslar, artık yalnız düşünmekle halledilir meselelerden değildir. Avrupa'da vaktile mevcut iken kaybolan, muhtelif lehçelere ayrılan,yeniden zuhur eden birçok diller üzerinde yapılan tahkikler ve tecrübeler, ilmin mutlak kanatlerini tesbit ve teyit etmiştir.

Merkezî Avrupa'da lisan cidali iktidar cidalinin timsalidir. Bunu gören ve dikkatle tahlil eden meşhur bir molitika adamı, istikbalin lisanları köylülerin dillerinden ibaret bulunduğunu söylüyor. Umumî harbin meydana çıkardığı siyasî birliklerle diğer bir takım milletler, bütün varlıklarile dillerine milliyetci ve halkçı bir şekil vermeğe çalışıyorlar. Bu arada dillerinin bünyesine ve umumî kabiliyetine göre en eski menşelerinden istifadeye çalışan köylerden halk kelimeleri toplıyan kaideler ve kiyaslar altındaki tasarruflarla lisanlarını yeniden tesis etmek ve genişletmeği muayyen bir esas halinde kabul eden milletler mevcuttur.

Norveç'te iki yazılı dil vardır. Eski burjuva tabakası Dano - Norveç lehçesini muhafaza ediyor. Demokrat partiler işe bilhassa köylü tabakası arasında konuşulan Landsmaal lehçesini bununla birleştirmeğe gayret ediyorlar.

Yerli kelimeler, alimlerin kelimelerini kovuyor. Yarı münevverler alimlerin kelimeleri yerine yeni ve mahallî kelimeler ihdas ediyorlar. Evvelden lisana giren ilmî kelimeler, büyük bir hızla halk lisanından alınan tabirlere mevkilerini terketmektedir.

Çek lisanında sun'î surette yapılmış birçok kelimeler, artık, taammüm etmiştir. Cümlelerin teşkilinde ve lüğatlar imalinde arzu ve teşebbüs nihaî rolü oynamaktadır. O kadarki languistler beynelmilel umumî bir lisan yaratmak imkânı için bu günki çek lisanını misal olarak gösteriyorlar. Dilimizi millileştirmek ve halka yaklaştırmak için, bizim istifade edeceğimiz hazineler bü

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Dil kurultayı dün toplandı

(Başı 5 inci sahifede)

tün dünya lisanlarından fazladır. Elimizde kimbilir kaç asırlık bir ana lisan her türlü kabiliyeti ve birçok lehçelerile teşebbüslerimize yardım edecektir.

Her şeyde olduğu gibi sevgili hal kımızla bilği ve dilde de birleşeceğiz. Tutacağımız yol, ilim ve tecrübe yoludur.

Başımızda büyük mürşit, bize gayelerimizi telkin ettiği gibi çalışmak ve muvaffak olmanın sırrını ve esaslarını da ilham edecektir.

Sözlerimi burada bitiriyorum. Büyük şefi ve muhterem kurultayı derin hürmetlerimle selâmlarım.

Kâzım Pş. Hz.nin nutku

" Beni kurultaya reis seçdiğinize teşekkür ederim. Kıymeti ve kabiliyeti pek büyük olan hakiki Türk dilini tetkik etmek ve onu lâyik olduğu mevkiie yükseltmek en ehemmiyetli ve millî vazifemizdir. Memleketin münevverleri bu vazifelerini yapmak maksadiyle burada toplanmış bulunuyorlar. Kurultayda cereyan edecek müzakere ve serbest münakaşalardan çok faydalı neticeler elde edileceğine şüphe yoktur. Bu suretle zengin dilimizin kendi hususiyetleri içinde inkişafına yarayan yeni ve feyizli bir yol açılıyor. Bu eser büyük şefin Türk milletine yaptığı sayısız iyiliklerden birisidir. Yüksek kurultaya sonsuz sayğılarını tekrar ederek intihabınıza teşekkür eder ve bana tevdi buyurduğunuz vazifeyi iftiharla ifaya başlarım."

Maarif Vekilinin nutku

" Türkiye Cümhuriyetinin şanlı reisi, Türk irfan aleminin dâhi başbuğu Gazi Mustafa Kemal Hazretlerini, Türk dili kurultayının mümtaz ve muhterem azalarını derin saygılarla selâmlarım. (Alkışlar).

1919 mayısının 19 undan, yani Reisin Samsuna çıkışından beri millî istiklâl savaşı içindeyiz. Askerî, Siyasî, Adlî, Huhukî, Malî, İktisadî, hatta karantine idareleri dolayisiyle sıhhî sahalarda savaşımız tam, mutlak kat'i ve ebedî kurtuluşa vardı.

Son dört yıldır, 9 ağustos 1928 Sarayburnu hitabesi ile , millî kültürün ana ve temel unsurları üzerinde inkilâp ve islahat pençeleşmesi başlamış bulunuyor. Lâtin harflerinn alınışı bu sahadaki zaferlerden birincisi oldu. Büyük Reisin himayesinden şeref ve mütemadi irşatlarından ışık alan tarih mesaisi millî tarihin kalbini kanatan iftira ve hüsumet dikenlerini temizledi. Şimdi ruhumuzun kubbesinde onun yeniden çınlayan sesi bize diyor ki :

" Millete verdiğmiz söz daha yerine gelmedi, millet huzurunda içtiğimiz ant daha tamam olmadı. Millî kültür toprağı yabancı çizme altından henüz kurtulmadı. Türk dili kendi asil benliğin bulmadı. Onu sevgi ile ve şeşfakatle kucaklıyan, en yeniden ana sütü ile emzirerek taze, coşkun ve ölümsüz hayata eriştirin. "

Birinci Türk dili kurultayi çağıran ve vazife gösteren bu hitabın millet göğsünden aksetmiş cevabıdır.

Bizlerin, yani dünkü ve bugünkü şartlar içinde okumuş yazmışların konuştuğumuz ve bilhassa yazdımız dile Türk dili demekte hakikî tereddüdüm vardır. 17 milyon Anadolu Türkü içinde ancak yüzde ona varabilecek bir zümrenin anlayabildiği dile Türkçe denemez. Sekçuklardan beri asır süren şaşkın bir inat ile, şüursuz ve kozmopolit bir delâletle Türkçe, bizzat Türkler tarafından ölüm çukuruna sürüklendi. Çok defa hiç bir mecburiyet olmaksızın kapitülasyon bağışlayan Osmanlı diplomatları gibi, Osmanlı müellifleri, şairleri, edipleri, âlimleri de yabancı istilâsına karşı Türk dilinin kapısını ardına kadar açtılar. Böylece dilimiz Türkçe olmaktan çıktı. İçinde pek az Türkçe kelimelerde bazı Türkçe kaideler bulunan bir Osmanlıca, bir yeni dil oldu. İnkilâp idaresinin Osmanlı idaresinden teslim aldığı ümmiler yekûnunun korkunç fazlalığına sebeple aranırken, Osmanlıca dediğimiz ve bugün halâ devlet idaresinde ve fikir ceryanlarında sayısı az Türklerin anlaşma vasıtası olmakta devam eden bu yeni ve yabanci dili Türk milletinin benimsemekten istinkâf etmiş olmasını dahi gözde tutmak pek yanlış sayılmaz. Son asrın muhtelif zamanlarında yapılmış süreksiz veya mahdut tesirli tecrübelerden sonra, son 22 yılık Türkçülük, ceryanının gittikçe artan ve genişleyen saflaştırma gayretine rağmen bu dil halâ Türkçeleşmedi. Millet halâ yüzde yetmişini anlamadığı bir dille hitap ediyoruz. Boyun duruğu kaolarak kullanmak tecrübesi sekiz asır sürdü, Kasırga hoyratlığı ile giren yabancı kaide ve kelimelerin ezici yükü altında dilimizin ruhu felce uğradı ve hayatı cender içinde kaldı. Uzak ve derin mazilerden beri ilim ve sanatın cömert kaynak ve zengin ifade vasıtası olan Türk dili muammalarla dolu divanlara, en çetrefil tabirler, terkipler ve istilâllahlar sergisi kitaplara ölmeden gömüldü.

Dilimize yine kendimiz tarafından sokulmuş olduğunu söylediğimiz arap ve Fars kelime veya kaidelerinden şikâyetimiz arap ve Fars millet lerine veya dillerine karşı sevgi ve saygımızın eksikliği şeklinde tefsir edilemez. Her hangi milletin asil ruh gayretlerimizin başkaları için mütearriz olmiyan, ancak Türk milletine ilmi irfanı anlıyabileceği bir dille sünmaktan ibaret manasını kolaylıkla se zerler ve takdir ederler.

Son asırlar madeniyetinin hayret verici bir yürüyişle ileri gidebilmesi okuma ve öğrenenin umumî ve demokratik bir müessese haline gelmiş olamasındandır. Bugün ilimle fenle eski devirlerde olduğu gibi pek sayılı adama münhasır kalmiyorsa bunun en başta gelen sebebi her yeni bilginin yayılmasındaki ve öğrenilmesindeki kolaylıktır. Bunu vasıtası yalnız mektepleri artırmak, yalnız halkı okutmak değil ondan daha evvel halka kendi dili ile öğretmeği temin etmektir. Osmanlıca ile ilişiğimizi bir an evvel kesmek, millî kültür istikbali için kat'i bir zarurettir.

Anadoluda halk konuşma dilinde yaşadığımı mutahassısların temin ettikleri 80 veya 100 bin kelime bu işe temel olabilir. Eksikler başka Türk lehçelerinde eski yazma vesikalarda bulunacak kelimelerden Türkiye şivesine uyğun şekilleriyle tamamlanır. Yabancı dillere, ancak bunların hiç birinde karşılığı bulunamiyacak mefhumlar için müracaat edilmelidir. Bunun daha geniş mutaleası selâhiyetle dil alimlerimize ve gütülecek yol hakında kat'i karar yüksek kurultaya aittir.

Birinci Türk dili kurultayının muhterem âzaları;

Kararlarımızın bütün hükûmet teşkilâtı tarafından bütün imkân vasıtalaraiyle tatbikine çalışılacağını size resmen arzetmeğe Başvekil İsmet Paşa Hazretleri tarafından memurum. (Alkışlar).

Bu şeref verici vazifeyi memnuniyetle ifade ederken devlet, hükûmet ve millet tarafından el birliği ve fikir birliği ile kavranmış işlerin en kısa zamanda en büyük muvaffakiyete ereceğine, sınırsız göklere doğru yorulmaz kanat açacağına derin bir inanışla inandığımı söylemek isterim, Türk dilinin Türk milleti tarafından kurtarılacağından şüphe edenlerin, Türk dilinin asli zenginliğinin asli haşmet ve azametini tekrar kazanacağına inanmiyanların millet hafızasının cehenneminde dünyanın sonuna kadar yanacaklarına inandığımı söylemek isterim. (Şiddetli alkışlar).

Kurultaymız bir kuvvet olarak doğuyor. Dilimizin feyizli toprağında yeşeren bu kuvvet, gittikçe böyüyecek ve az zamanda şeref başaklarının hasadına başlıyacaktır. Uzun asırlar durmuşuz, fakat artık durmak mefhumunun millî hayatın sırtından atmış ve durdurulmaz diye anılacak yuruyuşe geçmiş bulunuyoruz. İleri atılma aşkımız her sahada harp nizamına geçmiş ordular halinde görünüyor. Hakiki hayattan ve hayatlı hakikatten doğan ihtiyaç bize dünyada en ileri ve en kuvvetli millet olmak hedefini gösteriyor. Siz bu hedefe yürümekte ve yürüyecek millî ideal ordularından birini, en şanlılarından birini temsil ediyorsunuz. Kültür ordusu baş kumandanımın ve bugünkü toplanış ve açılışı ile millî tarihe ebediyen kutlulanacak bir gün kazandıran kurultaymızın ulu varlığı önünde sayğı ile baş eğerim. (Şiddetli alkışlar.)

Samih Rifat Beyin konferansı

Samih Rifat Bey Türk Dilinin arî ve samî lisanlarla münasebetleri mevzuu üzerinde söz söyledi:

"Yakın vakitlere kadar Avrupalılar Türk dili ile arî diller arasında bir münasebet bulmuyorlardı. Son zamanlarda yakınlıklar olduğunu kabul ettiler, fakat bunu nihayet bir ihtilâta atfediyorlar. Samih Rifat Bey iki lisan arasındaki münasebetin alelâde bir ihtilât neticesinde husule gelebilecek rabıtalardan çok derin olduğunu iddia ediyor. Bundan başka müdafaa ettiği bir esas var ki bu da ayni münasebetlerin son tabakalara ait benzeyişlerinden ziyade lisanların teeşkkül devirlerine taallûk eden esaslarda mevcut buunduğudur. Samih Rifat Bey, bu izahattan sonra Fransız âlimlerinden Cun'in arapça ile âli lisanlar arasında yaptığı mükayeseler esasını izah etti. Bu mükayese esaslarında şimdiye kadar yapıldığı gibi kelime kökleri değil tekbir harfe hattâ ondan daha basit seslere kadar intikal ediliyordu. Bundan başka insan fikrinin tekâmüllerine ait psikolojik safhalarda ayrılarak son teşekkül devirleri ilk devrelerden tamamen tefrik edilmektedir.

Semih Rifat Bey, ayni şerait altında bir çok ilk kelime cüzülerini (yani asıllarını) arî ve samî lisanlarla mukayese etti. Verdiği müteaddit misaller Türkçemizdeki ilk kelime cüzülerinden bir çoğunun arî lisanlarda aynen yaşadığını ispat etmekte idi .

Bundan sonra cezirlerin mukayesesine geçti. Cezirlerden bir çoğunun uygurca ve çağatayca gibi eski lehçelerdeki maddî manalarını tesbit eyledikten sonra bunları bugünkü Türkçemizde, arî ve samî lisanlardaki mukabillerile karşılaştırdı. En ziyade dikkati celbeden nokta bütün karşılaştırmaların muttarit kıyaslara kaidelere tabi olması idi. Görülüyordu ki verilen izahatten en ufak bir noktaya itiraz edilmek için bir çok kelimelerden çıkarılan kıyasları reddetmek icap ediyordu. Halbuki kıyasların ittiradı ve sağ

Samih Rifat Bey, iki saatten ziyade devam eden bu izahatından sonra türkçe ile arî lisanlar arasında tabiat tarihine, topografyaya, içtimaiyata, hukuka, sanatlara, yiyecek ve giyeceklere ait isimleri karşılaştırmağa başladı. Her yeni misal, yeni bir hakikatı meydana çıkarıyordu. Meselâ, su kelimesinin Sanskrit'çeden İrlanda'caya kadar bütün arî lisanlarda mayi mânasına geldiği ve tarihten evvelki zamanların ırmak ve dere isimlerinde ayni kelimenin dahil olduğu itiraza mahal vermiyecek bir sarahatle ortaya konuyordu .

Herkes radyo ile dinledi

Dil Kurultayı müzakeratı, şehrin muhtelif mahallerine konulan hoparlörler sayesinde bir çok yerlerde halk tarafından dinlenmiştir. Bu meyanda Halkevinde toplananlar tarafından müzakerat dinlenmiş, Taksim babçesine konan hoparlörden istifade etmek istiyenlerden, müzakeratın devamı esnasında dühuliye alınmamıştır.

Kurultaya gelen muallimler

İSTANBUL, 26 (A.A.) — Türk dili kurultayına iştirak etmek üzere İstanbul haricinden yüze yakın lise, orta mektep, ilk mektep muallimi gelmiştir. Maarif vekâleti bu muallimlerin İstanbul Erkek muallim mektebine misafir edilmeleri için emir vermiştir.

Telgrafların Metinleri

İSTANBUL, 26. A. A. — Dil kurultayının ikinci celsesi açılır açılmaz T. D. T. E. Kâtibi umumisi Rüşen Eşref Bey kürsüye gelerek kurultaya tebrik ve muvaffakiyet temennisini havi yüzlerce telgraflar geldiğin söyledi ve bu meyanda Gaziantepten Başvekil İsmte Paşa Hazretlerinin, Ankaradan Dahiliye Vekili Şükrü Kaya Beyin ve İstanbul Belediye reisi ile Viyana ilimler akademisinin gönderdiği şu telgrafları okudu:

Maarif Vekili Dr. Reşit Galip Beyefendi elinden Dil Kurultayı yüksek Reisliğine.

"Türk dili kurultayının açılmasını yüreğimizden sevinçler taşarak kutlula Kurultay son asırlar mütemadiyen ihtilâle uğrayan millî kültürün kıyamı ve cevabı eseridir. Kurultay millî kültüre temel atarken onun kuçağında yer alan idealist âzanın duyduğu heyecanı ve gururu hep duyuyoruz. Kurultayda çalışanlara ne mutlu Kurultayin dilediklerini yerine getirmek için elinden gelen her hizmeti yapmak hükûmet için ve her vatandaş için bir borç, bir şeref olacaktır.

Başvekil
İsmet

Büyük Kurultayın yüksek Reisliğine.

"Ulu Gazinin yarattığı ve yürüttüğü inkilâplardan birisinin daha temelini bugün Yüksek Reisliğinizde topalanan kurultay atıyor. Türke öz dilini verecek olan kurultaya büyük saygılarımı sunarım.

ŞÜKRÜ KAYA

Dil Kurultayı Reisliğine

VİYENA, 25. — Uzun senelerdenberi şark lisanları ilminin inkişafına çalışan Viyana ilimler akademisi Türk Dili Kurultayına muvaffakiyetler temenni eder.

Reis namına kâtibi Umumi
Rader Macher

Türk Dili Kurultayi Yüksek Reisliğine

Siyasi varlığımız kurtuldu. Millî birliğimiz kuruldu. Bu büyük işleri başaran Ulu yaratıcı durmadn dinlenmeden mübarek başımı ve bübarek savaşımı Türk milletinn geniş dili ve derin binliği üstüne çevirdi. Bu işaretten doğan büyük kurultay bugün kendimize ve bütün cihana yep yeni ilmî ve millî hakikatlerin davasını ilân ve isbata başlarken Türklüğü her yolda korumaya matuf olan bu mukaddes bilgi ve kültür mahlesinin şehirlerinde tecellisini görmekle bir kat daha sevinen İstanbul halkının nihayetsiz heyecanlarımı ve candan alâkasını arzeder, büyük kurultayi tebrik ile muvaffakiyetler dilerim efendim.

İstanbul Belediye Reisi
MUHİTTİN

Kurultayı kutlulayan tel yazıları

Dün Kurultayı reisliğine gönderilen tebrik tel yazıları:

Türkçemizi öz kaynaklarında tetkik için toplanan ve Türk medeniyet ve kültüründe Büyük Gazinin en ulu bir eseri olan Dil Kurultayını İstanbul Ticaret ve Sanayi Odası heyeti namına kutlular ve bu yüksek işte Kurultaya muvaffakiyetler temenni ederim.

İstanbul Ticaret ve Sanayi
Odası Birinci Reisi
Nemlizade Mi.zt

Dil Kurultayı Baş yazıcısına
Dolmabahçe

Milletin irfan ve hars sahasında genişlemesini yapacak olan bu ulu günü yıllardır bekliyorduk. Kavuşmamızı sevinçle karşılar sayğılarımızla büyük Kurultayı kutlularız.

Türk Farmakolog Birliği

Dört Kararname..

(Başı 1 inci sahifede)

mesi ile işbu 7 numaralı kararnamenin 4 ve 5 inci maddeleri ahkâmı mahfuz tutulmak şartile bankalar 1 numaralı kararnamenin 14 üncü maddesi mucibince muamele yaparlar. Ancak bankalar kendilerine ibraz ve tevdi edilmiş olan muamele vergisi makbuzlarını iki nüsha bordro ile birlikte her muamele gününü takip eden gün zarfında kambiyo murakipliklerine tevdi ederler murakiplik tetkikatini ikmal ettikten sonra bordro nüshai saniyesi ile muamele vergisi makbuzlarını üzerlerine muamelenin icap ettirdiği meşruhatı vererek mühürler ve alâkadarlara teslim edilmek üzere bir hafta içinde muameleyi yapmış olan bankaya iade eder.

Madde 2 — Haklarında 5 numaralı kararname ahkâmi tatbik edilecek memleketler muvaridatinin Türk parası olarak bedeli Cümhuriyet Merkez Bankasına yatirildiktan sonra gümrüklerden elde edilecek muamele vergisi makbuzlari mukabilinde dahi bankalar döviz satmaktan memnudurlar. Haklarında 5 numaralı kararname ahkâmi tatbik edilecek memleketler esamisi kambiyo murakiplik lerince bankalara tebliğ olunur.

Madde 3 — Gümrük idarelerince verilecek muamele vergisi makbuzlari üzerine teallûk ettikleri malın menşe memleketi bizzat mezkûr idarelerce sarahaten kayıt ve usulu dairesin de tasdik olunur.

Madde 4 — 18/7/932 tarih ve 13144 numaralı kararname mucibince verilecek dövizlerli alelitlâk şeker, kahve, çay, petrol, benzin ve mazut ithalâtına müteallik döviz ihtiyaçları için kambiyo murakiplerinden mezuniyet istihsal olunur.

Madde 5 — Gümrük idarelerince bu kararnamenin neşri tarihinden evvel verilmiş olan muamele vergisi makbuzları mukabilinde döviz verilmesi için kambiyo murakipliklerinden mezuniyet istihsal olunur.

Madde 5 — Türk parası kıymetini koruma 5 numaralı kararnamenin 1, 5, 7 ve 8 inci maddelerile 7 inci maddesinin 14/5/1932 tarih ve 12804 numaralı kararnameye merbut iza nameye müzeyyel fikra mülgadır.

Madde 7 — Türk parası kıymetini koruma 5 numaralı kararnamenin 3 üncü maddesi şu şekilde tadil edilmiştir.

Işbu kararnamenin 2 inci maddesi hükümleri Türkiye ile kiliring mukavelesi yapmış olan devletler munvaridatına tatbik olunmaz.

İhracatı tesbit komisyonlarının ilgası

ANKARA, 26 (Milliyet)— İhracati tesbit komisyonlarının ilgası kararnamesi şudur:

Madde 1 — 13213 numaralı kararname mucibince teşkil edilmiş olan ihracat tesbit komisyonları mulgadır. Bu komisyonlar kendilerine ilga tarihine kadar verilmiş olan beyannamelerin muamelelerini nihayet üçgün zarfında ikmal edeceklerdir.

Madde 2 — 18 eylûl 1932 akşamına kadar beyannameleri ni vermiş olanlardan yalnız a - mallarını ihraç etmiş ve satmış bulunanların

b - evvelce veya ilğa tarihinden itibaren üç gün zarfında mallarını satıp ta bu müddet içinde ihraç edenlerin.

c - Mallarını (en consignation) veya mursil emrine ihraç etmiş olup ta evvelce veya ilğa tarihinden itibaren üç gün zarfında satmış olduklarını ispat eden lerin beyannameleri komisyonlarca tasfiye müddeti olan üç gün zarfında tetkik ve tasdik olunur. Bu evsafi haiz olmiyanların beyannameleri reddolunur

Madde 3 — İkinci madde mucibince beyannameleri komisyonlarca tasdik olunanlar 13213 numaralı kararnamenin ikinci maddesile kendilerine bahsedilmiş olan yüzde elli nisbetindeki ithal hakkından 15 şubat 1933 tarihine kadar istifadelerine devam ederler.

Madde aynen şudur: 1 inci teşrinin ilk gününden 1933 senesi şubatının 15 inci gününe kadar Türkiyeye eşya ithal etmek isteyenlerden 4 üncü maddede yazılı ihracat tesbit komisyonlarının biri tarafından 3 üncü maddeye göre tasdik edilmiş bir ihracat beyannamesi ibraz edenler beyannamenin muhtevi olduğu kıymetin yüzde 50 sine mesadil kıymette olmak üzere kontenjan listesine dahil maddelerden kontenjan miktarı ile mukayyet olmaksızın serbestçe ithalâtta bulunabilirler. Türk parasını koruma 5 numaralı kararname hükümleri mahfuzdur.

Madde 4 — Bu kararname 18 eylûl 1932 tarihinden müteberdir.

Kontenjan Kararnamesi

ANKARA, 26 (Milliyet) — 13213 numaralı kararnameye merbut olmak üzere yapılan kontenjan listelerinin iptaline ait kararname:

Madde 1 — 13213 numaralı kararname ile ilân edilen birinci, ikinci teşrin ile birinci kânuna ait kontenjan listeleri iptal ve yerlerine merbut listeler ikame olunmuştur.

Madde 2 — Bu kararnameye merbut a, d listelerinde yazılı eşya kontenjan kaydile mukayyet olmaksızın memlekete serebstçe ithal olunur.

Madde 3 — Bu kararnameye merbut kontenjan listelerinde zikredilmeyen tarife numaralarının ihtiva ettiği eşyanın memlekete ithali menedilmiştir. Bu eşyanın kolipostal halinde dahil memleketegirmesi yasaktır. Işbu eşya bundan evvelki kararnamelerle ithallerine herhangi bir suretle müsaade edilmiş olsa bile memlekete giremez, ancak hali, tiftik, gülyağı palamut ve hülâsası, kereste ve travers, tütün (1930 senesi veya ondan evvelki seneler mahsulü olması şarttır) ile lüzumuna göre İktısat vekâletince tayin olunacak diğer mahsullerin ihracı mukabilinde kontenjan listesinde zikredilmeyen numaralardan mühimlerinin ithaline veya kontenjan dahilindeki eşyadan kontenjan kaydile mukayyet olmaksızın eşya ithaline müsaade etmeğe ve icabında tavassut ve icraya İktısat vekâleti mezundur.

Madde 4 — Yeniden tesis edilecek sanayie, yahut mevcut sanayi müesseselerin tevsilerine muktazi her nevi tesisat ve makinelerin kontenjan harici memlekete idhallerine müsaade etmeğe İktısat vekâleti salâhiyetlidir.. Ancak alâkadarların en az üç ay evvel vekâlete tahriren müracaatları ve vekâletçe yapılacak tetkikat neticesinde bu tesisatın verimli ve iktısaden faydalı olacağının tahakkuk etmiş bulunması lâzımdır. Mevcut sınaî müesseselerin işletilmesine muktazi olup ta ayrıca kontenjan listelerinde zikredilmemiş olan bilcümle makine aksamı ve yedek tecdit parçaları İktısat vekâletinin müsaadesile kontenjan harici olarak serbestçe ithal olunur.

Madde 5 — Bu kararnamenin neşri tarihinden itibaren İstanbul, İzmir, Mersin gümrüklerinden imrar edilecek a , d listelerin de yazılı maddelerin mikdar, kıymet ve sahiplerini gösterir haftalık cetveller gümrüklerce tanzim ve İktısat vekâletince irsal olunacaktır.

Madde 6 — Kontenjan listelerinde yazılı eşya İnhisarlar vekâletince ait oldukları gümrüklere taksim ve tevzi olunur. Bu mikdarlardan her aya tekabül edenlerinin nihayet yüzde on beşi vekâlet emrinde bulundurulup icabına göre lüzumu olan yerlere verilir. Ancak her ayın nihayet yirmisinde bu yüzde on beşlerin dahi tamamen gümrüklere tevzi edilmiş bulunması şarttır:

Madde 7 — 11940 numaralı kararnamenin takasa ait üçüncü maddesi şu suretle tadil olunmuştur: Devlet bütçesile hususî ve mülhak bütçelerden ve amme müesseseleri (darülfünun gibi) ile menafii umumiyeye hâdim müesseseler (Hilâliahmer, Himayeiettfal gibi) bütçelerinden ve bir imtiyaz işleten müessese ve şirketler tarafından bedeli verilmek üzere ecnebi memleketlerden satın alınacak eşyaya mukabil bu eşya bayilerinin halı, tiftik, gülyağı, palamut ve hülâsası, kereste ve travers , tütün (1930 senesi veya ondan evvelki seneler mahsulü olması şarttır) ve bunlara ilâveten İktısat vekâletince kabul olunacak memleket mahsulât ve mamulâtından muadil kıymette eşya satın almalarının temin olunması işbu mübayaatın icrası için riayeti mecburî şarttır. İmtiyazlı şirketler mübrem ve müstacel ihtiyaçları için ayda bir defa bin liraya kadar takassız mübayaa yapabilirler . Takas ile tedarik ve temini mümkün olmayan mübrem ve müstacel mübayaat için takastan istisnası zarurî görülen hususat müessese veya şirketlerin merbut bulundukları vekâletin müracaatı üzerine icra vekilleri heyetince kararlaştırılır.

Madde 8 — Gümrük tarife kanununun 377 inci maddesinin b c bentlerile 381 inci maddesinin b c, d bentlerinde yazılı eşyayı ve bunların kontenjanda gösterilen mikdarlarını bu malların menşeleri olan memleketlere vâki ihracatımızla mütenasiben gelecek kontenjan devreleri için taksim etmeğe veya takasa tâbi tutmağa İktısat vekâleti mezundur.

Madde 9 — Bu kararnameye merbut f listesinde yazılı eşya birinci, ikinci teşrin ve birinci kânun aylarındaki ithalât kıymetleri mecmuu sekiz yüz bin lirayı geçmemek şartile Sıhhat vekâletinin müsaadesile kontenjan harici memlekete ithal olunur. Şu kadar ki Sıhhat vekâleti sıhhî zaruret gördüğü ilâçlar için bu mikdarın haricinde ayrıca idhal müsaadesi verebilir.

Madde 10 — Bu kararname neşri tarihinden müteberdir.

D listesi

ANKARA, 26 (Milliyet) — D listesini bildiriyorum:

Barsak, kimyevî ve kuş gübreleri, fabrikalarda müstamel sahtiyan, yalnız devlet ve imtiyazlı müesseselerin getirecekleri döşemelik maddeler, at kılından mensucat, Pancar tohumu, bilcümle tohumlar, tütün usaresi, dikilmiş taze çiçek kökleri ve aşıları, rende talâşı, fıçılar, ağaçtan her nevi dokuma aksamı, tezgâh, yalnız şapka kalıbı ve kundura fabrikaları için tablolar, küfe ve zenbil, tartılık ince kâğıt, âdi matbaa kâğıdı, bir yüzü boyalı veya renkli kâğıt, mücellit kâğıtları, körüklü mukavvalar, Her nevi kitap, gazete ve mecmualar atlas ve haritalar, matbu notalar, kalıplar ve mukavvadan kesilmiş model ve resimler, kâğıttan çimento torbaları, banka ve ticaret hanelere ait doldurulmuş veya iptal edilmiş defterler, bez ve kuponlar ve sair bu kabil evrak eşyayı ticariyeyi ve sınaiyeyi markalamak için kabartma usulile imal olunmuş fabrika alâmeti farikaları, pamuktan ağ imaline mahsus iplikler ve sicimler, pamuk ip, halat. hortum, makine kolanı, taktir torbaları, band halinde takbih bezleri, Amerikan bezinden dikilmiş dikiş batronları, kargılık kanaviçe, çuval, hortum, makine kolanları, kartlar ve bant halinde tatir bezleri ve kovalar. Otomobil ve saire nakliye vasıtasına mahsus iç ve dış lâstikleri, litoğrafya taşı, mehenk taşı, büyüklerimizin heykelleri, ateş tuğlası ve toprağı, alelûmum makine aksamile eczacı kavanozları.

Sanayi levazımı

Sanayi levazımı olduğu takdirde; ray ve aksamı tel, halat, kaba dümdüz, dökme boru, dahilen techiz edilmiş kalvanizli elektrik boruları, vesaiti nakliye dingil ve yayları, madenlerde kullanılan hava boruları, vantilâtörleri, ocakkır, her nevi destere, ziraat âlâtı, balık iğneleri, kalem ucu, bilûmum âlât ve edevat, gramofon plâk matrisleri, su, elektrik, gaz saatleri ve taksmetrolar ve aksamı.

Aktualite

Yalnız talim ve terbiyeye ait lenfakon ve sesli sinema plâkları, Yalnız tıbbî ilmî havadis ve aktualite filmler, her nevi kuluçka cihazları ve alât ve edevatı, haşaratı öldüren, nebati hastalıkların tedavisinde kullanılan alâtlar ve ilâçlar.. .

Makineler aksamı

Tarifenin başka yerinde zikredilmeyen alât. Otomobil, lokomotif ve yol silindirleri aksamı, kâğıt imaline mahsus makineler, mensucat mekineleri aksamı, deri makineleri aksamı, yazı makineleri, deri makineleri, matbaa ve dikiş makineleri aksamı, yazı ve dikiş makinelerine ait tabelâ kapak ve ayaklar ..

Her nevi ziraat makineleri, ziraatte müstamel alât ve edevat, bunların aksamı, her nevi tulumba aksamı, zatülhareke yük arabaları, süpürmeğe, sulamağa ve itfaiyeye ait zatülhareke arabalar demiryolu vagonları, buharlı gemiler, balıkçı gemileri, motörlü gemiler, deniz mahsulât saydı için gemiler ve vasıtalar, demirden salapurya, mavuna ve saire, müteharrik kapaklı dubalar ve saire, sabih vinç ve tarak makineleri, tayyare hava sefineleri ve saire benzin petrol ağaç aşısı macunu, nikotin.

M. Venizelos Ekseriyeti Kazandı

(Başı 1 inci sahifede)

cut 250 azalıktan liberallerin 106 sını ve halkçıların 90 nını kazandıklarını bildirmektedir .

ATİNA, 26 A.A. — İntihabatın neticeleri şudur: Eski Yunanistanda ve Siklat adalarında halkçılar, yeni Yunanistanda, Epire'de, Girit'te ve muhacirin mahallelerinde liberaller kazanmışlardır.

ATİNA, 26 A.A. — İntihabat hiçbir hâdise zuhur etmeksizin devam etmiştir. Gazetecilere beyanatta bulunan M. Çaldaris ile M. Kafandaris memnuniyetlerini beyan etmişlerdir.

M. Çaldaris zabitlerin hattı hareketlerini meth etmiştir.

Bu sabah, ikiye kadar elde edilen intihabat netayici liberallerin ekseriyet kazandığını gösteriyor. Liberallerden sonra diğer partiler asgarî yerkazanmışlardır. Geçen mecliste temsil edilmemiş olan komünistlerle yeni çiftçi partisi bu devrede birkaç meb'usluk kazanmışlardır.

ATİNA, 26 A.A. — M. Venizelos reyini Pirede vermiştir. M. Venizelosun intihap karnesi Yunanistanda bulunmıyan Madam Venizelosun yanında olduğundan intihap encümeni toplanmış ve M. Venizelosa yeni bir intihap karnesi vermiştir.

İstanbul 3 üncü icra memurluğundan: İstanbulda mercan hanı arkasında iki numarada mukim komisyoncu Abbas Hilmi beye: T. Ta. C Piyango müdiriyetinin İstanbul mahkemei asliya 1 inci ticaret mahkemesinden istihsal eylediği 23 Eylül 1929 tarih ve 248 numaralı ilâmına istinaden zimmetinizde matlübü bulunan 312 liranın 22 Nisan 1929 tarihinden itibaren yüzde 5 faiz ve yüzde 5 ücreti vekâlet ve masarifi mühakeme ve icraiyenin haciz yolu ile tahsili hakkında vaki takip talebi üzerine tarafınıza gönderilen icra emri zahrına mubaşiri tarafından verilen meşruhatta mezkûr mahalde olmadığımız ve zabıta ile yaptırılan tahkikat ta bunu müeyyet bulunmuş olduğundan ilânen tebliğat icrasına karar verilmiştir. Tarihi ilândan itibaren bir ay zarfında borcu ödemeniz lâzımdır. Bu müddet için de borcu ödemez veya tetkik mercüinden ya temyiz veyahut iadei muhakeme yolu ile ait olduğu mahkemeden icranın geri bırakılmasına dair bir karar getirmez iseniz hakkınızda cebri icra yapılacağı ve yine bu müddet içinde icra ve iflâs kanununun 74 üncü maddesi mücibince mal beyanında bulunmanız ve bulunmaz iseniz hapisle tazyik olunacağınız ve hakikate muhalif beyanat ta bulunursanız hapisle cezalandırılacağınız mezkûr icra emri tebliği makamına kaim olmak üzre ilân olunur .

İstanbul altıncı icra memurluğundan: Bir borçtan dolayı mahcuz ve paraya çevrilmesine karar verilen Cibalide Fener caddesinde perükâr Hasan efendinin perükâr takımları 29-9-932 perşembe günü saat 14 ilâ 18 mahallinde satılacağı alâkadarana ilân olunur.

Geyve hukuk mahkemesinden: Geyvenin eşme karyesinden Adem kızı Fatma tarafından o köyden İsmail oğlu Adem aleyhine açtığı davanın icra kılınan muhakemesinde: Müddeialeyhin 332 senesinde Bayburt cephesinde şehiden vefat eylediği dinlenen şahitlerin sözlerinden anlaşılmış olmakla olveçhile nüfus kaydının tashihine 2-7-932 tarihinde 96/132 No.ile karar verilmiş olduğundan hukuk üsülü muhakemeleri kanununun 141 ve 142 inci maddeleri mucibince tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

Edirne Erkek Muallim Mektebi Müdürlüğünden:

Mektep binasının tamirat ve tadilâtı kapalı zarf usulile 27/9/932 tarihinden itibaren yirmi gün müddetle münakasaya konulmuştur. Taliplerin malî iktidarı ve ehliyeti fenniyeyi haiz diplomalı mühendis veya mimar olmaları şarttır.

Şartname ve projeleri görmek üzere her gün mektep müdürlüğüne ve münakasaya iştirak edecekler tekliflerinin yüzde yedi buçuğu nisbetinde teminat mektupları ile ve münakasa kanununa uygun teklif mektuplarını ihale günü olan 17 Birinci Teşrin 932 pazartesi günü saat on beşe kadar Edirne Hükûmet Dairesinde müteşekkil komisyona müracaatları ilân olunur.

(5060)

İLKMEKTEP MUALLİMLERİNE

KIRAAT DERSLERİ

Beş kısmı da tamamen dört renk olan, memleketimizde ilk defa basılan mektep kitabı

İsmail Hikmet Beyin şimdiye kadar bir eşi görülmemiş derecede mükemmel, hayat bilgisine uygun, yalnışsız, son derecede nefis, cazip bu eseri Türkiye'nin her tarafında büyük bir muvaffakiyet kazandı.

Bu eseri görmeden mekteplerinize kitap intihap etmeyiniz. Talebesini seven ve mahrumiyetini istemeyen bütün kıymetli muallimler, bu eseri almakta, fevkalâdeliğini tasdik ve tebrik etmektedirler.

Kıraat Dersleri Avrupa kitaplarında ender görülen bir nefasete maliktir. Her taraftan tebrikler alınmaktadır. Beş kısım tamamen çıktı.

Sühulet Kütüpanesi tarafından çıkarılmıştır

YELKENCİ VAPURLARI

KARADENİZ POSTASI

SAMSUN

Vapuru 27 Eylül

SALI

günü akşamı Sirkeciden hareketle Zonguldak, İnebolu, Ayancik, Samsun, Gireson, Trabzon ve Rize'ye azimet ve ayni iskelelerle Görele ve Unye'ye uğrayarak avdet edecektir.

Fazla tafsilât için Sirkeci Yelkenci hanındaki acentalığına müracaat. Tel: 21515.

Sadıkzade Biraderler Vapurları Karadeniz Postası

Dumlu Pınar

Vapuru 29 Eylül

PERŞEMBE

günü akşam saat 18 de Sirkeci rıhtımdan hareketle (Zonguldak, Inebolu, Samsun, Ordu, Gireson, Trabzon, Rize ve Hope) ye azimet ve avdet edecektir.

Fazla tafsilât için Sirkeci Meymenet hanı altında acentalığına müracaat. Tele. 22134.

Laster Silbermann ve Şü.

DOYÇE LEVANT Linye

Hamburg, Brem, Anvers, İstanbul ve Bahrisiyah arasında azimet ve avdet muntazam postaları

Hamburg, Brem, Stetin, Anvers ve Roterdam'dan limanımıza muvasalâtı beklenen vapurlar

TİNOS vapuru limanımızda.

ALAYA vapuru 28 Eylüle doğru.

HERAKLEA vapuru 29 Eylüle doğru.

DERİNDJE vapuru 10 T. evvele doğru.

Burgaz, Varna, Köstence, Kalas ve İbrail için limanımızdan hareket edecek vapurlar:

TİNOS vapuru limanımızda.

HERAKLEA vapuru 29-30 Eylüle doğru.

DERİNDJE vapuru 10-12 T. evvele doğru.

Yakında Hamburg, Brem, Anvers ve Roterdam limanları için hareket edecek vapurlar:

ALAYA vapuru 28/9 - 1/10 doğru.

AQUİLA vapuru 5 - 6 T.evvele doğru.

TİNOS vapuru 9-10 T. evvel.

Fazla tafsilât için Galatada Ovakimyan hanında Laster Silbermann ve Şürekâsı vapur acentalığına müracaat. Telefon: Beyoğlu 44647-6.

SEYRISEFAIN

Merkez acenta: Galata Köprübaşı B. 2362. Şube A. Sirkeci Mühürdarzade han 2. 3740.

İZMİR - PİRE - İSKENDERİYE POSTASI (EGE) 27 Eylül salı 11 de

TRABZON POSTASI (KARADENİZ) 28 Eylül çarşamba 18 de dönüşte Tirebolu'ya uğranılacaktır.

İZMİR-MERSİN POSTASI (ANAFARTA) 28 Eylül çarşamba 10 da Galata rıhtımından kalkacak.

Kulak, burun, boğaz mütehassısı

Dr. Şevket Hüsnü

Frankfort ve Viyana kliniklerinden mezun. Kadıköy, Mühürdar caddesi No. 59.

Edirne Pirinci

Yeni mahsul Fenerde Mehmet Karabekir ve Şürekâsı

Çeltik Fabrikasına

Gelmiştir. Ecnebî pirinçlerinin cümlesine faik ve memleketimizin emsalsiz bir pirincidir.

En Talihli Kumbara Sahibi Kimlerdir?

2500 Lira Mükâfat

1	Kişiye	750	lira
1	„	250	„
10	„	1000	„
10	„	500	„

TÜRKİYE İŞ BANKASI

İstanbul 4 üncü icra memurluğundan: Tamamına 420,000 lira kıymet taktir edilen Beyoğlunda Hüseyin ağa mahallesinin eski ve yeni caddeyi kebir ve tiyatro sokaklarında eski 190 - 1 ilâ - 16-20-21-1- ilâ - 6-17 18 - 19 - 25-22-1- ilâ - 6-23-24 ve yeni 170 - 172 - 174 - 176 - 4 - 6 -8-19 numaralarla murakkam seneden 2306 zıralı zırf mülk kayden maa oda dükkânın ve mağazaları ve halen Beyoğlunda İstiklâl caddesinde Tokatliyan oteli ittisalinde köşe başında ve diğer tarafı Balık pazarına müntehi tiyatro sokağı denilen sokak üezrinde gerek caddeyi kebirde ve gerek tiyatro sokağı ile pasaj dahilinde üzerinde odaları mevcut 25 bap mağaza ve dekâkın ve bunların fevkinde üç katta pasaj dahilinde iki ve tiyatro sokağile girilen üç methalden çıkılan elektrik ile su tesisatı mevcut 18 apartmanın müştemil Site dö Pera namı diğerle Hırıstaki hanı ve pasajı denmekle maruf han ve pasajın 10 hisse itibarile Aliye hanımın mutasarrif olduğu bir hissesi mümaileyhanın Mösyö Konrada olan borcundan dolayi açık artırmaya vazedilmiş olup 27 eylül 932 tarihinde şartnamesi divanhaneye talik edilerek 20 teşrinievvel 932 tarihine müsadif perşembe günü saat 14 ten saat 16 ya kadar İstanbul 4 üncü icra dairesinde açık artırma suretile satılacaktır. İşbu gayri menkûl hissesi ikinci artırmada (38,400) lira bedelle Halide hanımın uhdesinde bırakılmış isede ihbare rağmen artırma bedelini teslim etmediğinden üstünde bırakılma kararı bozularak kanunun 124 üncü maddesine tevfikan tekrar ikinci artırmaya vazedilmiştir .Talipleri yevm ve vakti mezkûrda İstanbul 4 üncü icra dairesinde hazır bulunmaları ve daha fazla malûmat almak isteyenler 930-579 dosya numarasile memuriyetimize müracaat etmeleri ilân olunur .

Geyve hukuk mahkemesinden: Geyvenin Umurbey köyünden Mustafa kızı Zeynep tarafından o köyden Süleyman oğlu Mehmet emin aleyhine açtığı davanın icra kılınan muhakemesinde: Müddeialeyhin 328 senesinde İşkodranın deşin kalesinde şehiden vefat eylediği istima kılınan şuhudun şahadatından anlaşılmış olmakla olveçhile nufus kaydinin tashihine 28-6-932 tarih ve 119-129 No ile karar verilmiş olduğundan hukuk üsulü muhakemeleri kanununun 141 ve 142 inci maddeleri mucibince tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

Geyve hukuk mahkemesinden: Geyvenin umurbey köyünden Mustafa karısı Fatma tarafından ayni köyden Ali oğlu Mustafa aleyhine ikame eylediği davanın icra kılınan muhakemesinde: Müddeialeyhin 328 senesinde İşkodranın Deşin kalesinde şehiden vefat eylediği bu bapta istima kılınan şahitlerin şahadatından anlaşılmış olmakla ölveçhile nüfus kaydının tashihine 18-6-932 tarih ve 118-122 No. lu ile karar verilmiş olduğundan hukuk üsulü muhakemeleri kanununun 141 ve 142 inci maddeleri mucibince tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

İstanbul mahkemei asliye birinci ticaret dairesinden: 20 eylül 932 tarihine müsadif salı günü saat 21 de Kızkulesi civarında Türk bandıralı İnönü vapurile Sovyet bandıralı Çatırdağ vapuru arasında vukubulan müsademeye mütedair mezkûr Çatırdağ vapuru süvarisi Leonidis Öjen Platonoviç efendi tarafından mahkememize verilen raporun tastiki talep edilmiş olduğundan Deniz Ticaret kanununun 1065 inci maddesi mucibince tetkikat icrası icin 3-10-932 tarihine müsadif pazartesi günü saat 14 kararlaştırılmıştır. Bu işle alâkadar olan herkesin rapor alınırken yevm ve vakti mezkûrda mahkemede bizzat bulunmağa veya vekilini göndermeğe selâhiyettar olduğu ilân olunur.

Pazarlıkla Satılık Otomobil

Eminönü Malmüdürlüğünden: Galatada İnhisarlar Umum Müdürlüğü garajında mahfuz (Fiyat) markalı ve 1679 numaralı müstamel otomobil 500 lira muhammen kıymet üzerinden 29 Eylûl 932 perşembe günü saat 14 de kadar pazarlıkla satılacaktır. Taliplerin satış komisyonuna müracaatları. (5068)

İstanbul İthalât Gümrüğü Müdürlüğünden:

Kap	Cinsi	Marka	No.	K.	G.	Cinsi eşya
7	Çuval	bilâ	bilâ			Çekirdek kakoo
16	Sandık	M.	bilâ			Döşemelik çini tuğla
1	Sandık	K H K	7	28	500	Adi kâğıt kataloğ
5	Sandık	S F R	1/5	2		Rontken ampulü
1	Sandık	MCCD	bilâ	37		Matbu resimli kâğıt reklâm
2	Parça	TCDD	bilâ	34	saf	El ile işler vagonray manivelâsı
2	Kutu	L F	bilâ	0	915	Nümunelik kahve
1	Sandık	BC. MH	bilâ	4		Ağaç perdelik istor
1	Çuval	F	20	45		Potas şapı
5	Sandık	M S	2674/8	141		Bant izole
1	Sandık	D S	40	46		Potas şapı
1	Külçe	SSW	651	30		Kalay
1	Sandık	PAC	7	40		Boyalı demir karyola
10	Sandık	BB	1/10	1100		Müstahzar çamaşır tozu
7	Sandık	HB	463802/8	497		Matbaa hurufatı
1	Fıçı	D S	21	48		Potas şapı
5	Sandık	A O	11,15	302		Talk
3	Sandık	AZH	56/8	60		Sanayide istimal edilmek üzere Asitborik
1	Sandık	B H	303	52		Pencere camı
1	Sandık	TJCM	1	115		Yazılı cam eşya
72						

Yukarıda yazılı eşyanın 1 Teşrinievvel 932 cumartesi günü son ihalesi icra kılınacağından talibi olanların yevmi mezkûrda İstanbul İthalât gümrüğünde satış amburna müracaat eylemeniz ilân olunur. (5074)

Devlet Demiryolları idaresi ilânları

Hattın Diliskelesi - Vezirhan kısmının tamiratı münasebetile ana hat yolcu ve muhtelif katarlarımızın ve dolayısile H. Paşa Banliyö katarlarımızdan bazılarının vakti hareketlerinde tadilât icra edilmiştir. 26/9/932 tarihinden itibaren tadilâta uğriyan katarlarımızın takip ehecekleri vakti hareket saatleri aşağıda gösterilmiştir.

Haydarpaşa - Eskişehir kısmı

2 No. Anadolu Sür'at katarı her gün			1 No. Anadolu Sür'at katarı her gün		
Köprüden	H.	16 10 (vapur)	EskişehirdenH.	1 50	
H.Paşadan	H.	17 40	H.Paşaya	M. 10 25	
Eskişehire	M.	2 38	Köprüye	M. 10 55	(vapur)
4 No. lı Toros sür'at katarı Cumartesi, çarşamba günleri			**3. No. lı Toros Sür'at katarı Pazartesi, Perşembe günleri**		
Köprüden	H.	9 35 (vapur)	EskişehirdenH.	11 37	
H.Paşadan	H.	10 15	H.Paşaya	M. 19 20	
Eskişehire	M.	18 24	Köprüye	M. 19 55	(vapur)
8 No. lı Adana muhtelit katarı Cuma, Pazar, Pazartesi, Salı, Perşembe günleri			**7 No. lı Adana muhtelit katarı Cuma, Cumartesi, Pazar, Salı Çarşamba günleri**		
Köprüden	H.	9 10 (vapur)	EskişehirdenH.	8 30	
H.Paşadan	H.	10 15	H.Paşaya	M. 18 55	
Eskişehire	M.	21 17	Köprüye	M. 19 35	(vapur)

Adapazarı - Arifiye kısmı

		119	111	117	121	113	123	125
		her gün	her gün	her gün	her gün	Pazartesi Perşembe	her gün	her gün
Adapazar	H.	2.45	6.20	13.00	14.10	15.40	20.50	23.40
Arifiye	M	3.05	6.40	13.20	14.30	16.00	21.10	24.00
		110	120	122	114	118	124	112
		her gün	her gün	her gün	her gün	her gün	Pazartesi Perşembe	her gün
Arifiye hareket		0.25	3.25.	6.55	13.32	14.50	16.18	21.30
Adapazarı	M.	0.45	3.55	7.15	13.52	15.10	16.38	21 50

Haydarpaşa - Pendik kısmı

	22 katar	34 katar
Köprü H.	10 00	17 30
Haydarpaşa M	10 20	10 45
Haydarpaşa H.	10 25	17 45
Kızıltoprak	10 33	17 58
Feneryolu	10 37	18 02
Göztepe	10 42	18 07
Erenköy	10 47	18 12
Suadiye	10 50	18 15
Bostancı	10 55	18 20
Küçükyalı	10 58	18 23
Maltepe	11 05	18 30
Kartal	11 14	18 39
Yunus	11 18	18 43
Pendik M.	11 21	18 46

	19	21	23	37	39
Pendik H.	8 47	10 04	10 42	17 42	19 03
Yunus	8 50	10 07	10 45	17 45	19 06
Kartal	8 54	10 11	10 49	17 49	19 10
Maltepe	9 03	10 20	10 58	17 58	19 20
Küçükyalı	9 10	— —	— —	— —	— —
Bostancı	9 13	10 30	11 08	18 08	19 30
Suadiye	9 17	10 34	11 12	18 12	19 35
Erenköy	9 22	10 39	11 17	18 17	19 41
Göztepe	9 26	10 43	11 21	18 21	19 45
Feneryolu	9 29	10 46	11 24	18 24	19 48
Kızıltoprak	9 31	10 48	11 26	18 26	19 51
Haydarpaşa M.	9 38	10 55	11 33	18 33	19 58
Haydarpaşa H.	9 45	11 03	11 38	18 38	20 03
Köprü M.	10 05	11 20	11 55	18 55	20 20

Değişiklik yalnız Haydarpaşa - Eskişehir kısmında olup diğer kısımlarda halen tatbik edilen vakti hareket tarifeleri 26 Eylûlden sonra da aynen tatbik olunacaktır. Ana hat trenlerinin ara istasyonlardan vakti hareketleri istasyonların ilân tahtalarına yazılmıştır. Keyfiyet muhterem halka ilân olunur. (4973)

Konyada tüccardan sıçanli zade Ahmet ef. nin alacaklılarına karşı teklif ve komserlikçe usulen tanzim ve berayi tastik Konya asliye hukuk mahekemesine tevdiğ kılınan konkurdatunun yevmi tetkiki olarak tayin edilen 13 Teşrinievvel 932 tarihine müsadif perşembe gününde alacaklıların mezkûr konkurdatuya bir göna itirazları olduğu taktirde muhakemeye müracaat eylemeleri lüzumu ilân olunur.

İstanbul ve Trakya Şeker Fabrikaları

TÜRK ANONİM ŞİRKETİNDEN:

Alpullu şeker fabrikasının İstanbul depolarından kristal toz, sandıkta ve çuvalda küp şekerleri atideki fiatlerle her isteyene bin kilodan eksik olmamak üzere satılır.

Kristal toz, kilosu 36,75-Çuvalda küp, kilosu 38 1/2-Sandıkta küp, kilosu 39 1/2 kuruştur.

Taşradan vuku bulacak siparişler yüzde yirmisi peşin ve mütebakisi hamule senedi mukabilinde ödenmek üzere derhal gönderilir. Depodan itibaren bilcümle masarif ve mesuliyet müşteriye aittir. Müşteri isterse sigorta ettirilir.

Adres: İstanbul, Bahçekapı 4 üncü Vakıf Han, 4 üncü kat, - Telgraf adresi: İstanbul Şeker - Telefon: 24470-79

Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankası

22 Eylül 1932 Vaziyeti

AKTİF

Kasa			
Altın safi kilog. 9.273-236	Lira 12.989.830,33		
Banknot	„ 9.148.464,—		
Ufaklık	„ 896.534,71	22.534.829,04	
Dahildeki Muhabirler			
Altın safi kilog. 3.848-205	Lira 5.412.827,02		
Türk Lirası	„ 564.345,40	5.977.172,42	
Haricteki Muhabirler:			
Altına tahvilikabil Serbest dövizler		575.201,15	
Hazine Tahvilleri:			
Deruhte edilen evrakı naktiye karşılığı Kanunun 6 ve 8 inci maddelerine tevfikan vaki tediyat	Lira 158.748.563,— „ — 2.803.563,—	155.945.000,—	
Cüzdan			
Senedat	Lira 3.841.999,96		
Esham ve Tahvilât (Deruhte edilen evrakı naktiye karşılığı (itibarkıymetle)	„ 27.125.825,—		
Esham ve Tahvilât	„ 955,000,—	31.922.824,96	
Altın ve Döviz üzerine avans		11.434,64	
Hissedarlar		4.563.282,31	
Muhtelif		2.044.255,38	
Yekûn		223.573.499,90	

PASİF

Sermaye			15.000.000,—
Tedavüldeki Banknotlar			
Deruhte edilen evrakı naktiye Kanunun 6. ve 8 inci maddelerine tevfikan vaki tediyat	Lira 158.748.563,— „ — 2.803.563,—		
Deruhte edilen evrakı naktiye bakiyesi		155.945.000,—	
Karşılığı tamamen altın olarak tedavüle vaz edilen	Lira 8.688.589,98		164.633.589,98
Vadesiz Tevdiat			8.778.988,34
Döviz mevduatı			1.524.231,66
Muhtelif			33.636.689,92
Yekûn			223.573.499,90

Iskonto haddi %7 altın üzerine avans %5,1/2

İstanbul Halkına Kolaylık

İPEKİ

Sultanhamamı'nda Yeni bir Şube açıyor

YENİ NESİL

ASRÎ HUSUSÎ İLKMEKTEP

Yuva - Kız - Erkek

1 Birinci teşrinde açılıyor. Kayıt muamelesi devam etmektedir. Cağaloğlu'nda Emniyet sandığı karşısında Molla Feneri sokağında No 34

Kontr-Plak tahtalarını artık Avrupadan celbetmek lüzumu kalmadı, zira Eyüpte tesis edilen son sistem fabrikada istihsal olunan

Kontr-Plaklar Ecnebi mamulâtının fevkinde olmakla beraber fiatları çok daha ucuz satılmaktadır.

TÜRK KONTR-PLAK FABRİKASI

Mektup adresi: İstanbul Katırcıoğlu han No. 30 Tel: 22409

NİŞANTAŞINDA

Leylî ve Neharî — Kız ve Erkek

Feyziye Lisesi

Memleketimizin bu en eski hususi müessesesi talim ve terbiye sahasındaki faaliyetine 17 Eylül 932 tarihinden itibaren başlamıştır. Talebe kayıt ve kabulüne devam edilmektedir.

Leylî ve Neharî Kız ve Erkek

İnkılâp Liseleri

Ana, İlk, Orta Lise kısımları

Müessisi: NEBİZADE HAMDİ

Resmî ders programlarını tamamen tatbik eder. İngilizce ve Fransızca tedrisatı ecnebi mekteplerine kat'iyyen ihtiyaç bırakmıyacak derecededir. Çok kıymetli ve güzide muallimlerden mürekkep bir talim heyetine maliktir. Ana ve babalar yavrularını İnkılâp Liselerine tam bir emniyet ve huzuru kalp ile teslim edebilirler. Lise mezunu gençlerin hayat sahasında hemen bir iş edinebilmeleri için bu sene meccani olarak

TİCARET VE BANKACILIK KURSLARI

da tertip edilmiştir. İsteyenlere mufassal izahname gönderilir. (Eski Düyunumumiye civarında Çifte Saraylar) Telefon 20019

İstanbul Ziraat Mektebine Kayıt ve kabul şartları

1 — Türkiye tebaasından ve hüsnühal eshabından olmak.

2 — Orta tahsilini bitiren çiftçi veya arazi sahibi evlâdı olmak

3 — Yaşı 19 u tecavüz etmemiş bulunmak.

4 — Hastalıktan salim ve ziraat işlerini ifaya bedenen muktedir ve mukavim olmak.

5 — Tahsil esnasında mektebi bilâ mazeret terketmemek ve terkettiği takdirde kendisine yapılmış olan bilûmum masarifi tediye edeceğine dair kâtibiadillikten musaddak (nümune veçhile) kefaletname vermektir.

6 — Bu evsafı haiz olanların mektep müdiriyetine hemen müracaatla kayıtlarını icra ettirmeleri ve müsabaka imtihanına girmek üzere de teşrinievvelin beşinci çarşamba günü sabahleyin sekiz buçukta Sirkeciden hareket edecek tren ile Yeşilköy istasyonunda hazır bulunmaları. (5028)

Dr. İHSAN SAMİ

GONOKOK AŞISI

Belsoğukluğu ve ihtilâtlarına karşı pek tesirli ve taze aşıdır. Divanyolu Sultan Mahmut türbesi No. 189

Leylî ve Neharî

Kız **Feyziati Lisesi** Erkek

Boğaziçi - Arnavutköy - Çifte Saraylarda

Ana sınıfı - İlk kısım - Orta ve Lise sınıfları

Kayıt için her gün mektebe müracaat edilebilir.

Telefon: Bebek 210

MAMA

Dr. Hakkı Şinasi

Yavrunuzun en sıhhî gıdasıdır.

Yüksek Muallim Mektebi Müdürlüğünden:

Bu sene mektebimizin Fizik-Kimya, Riyaziye Tabiiye zümrelerine 25 talebe alınacaktır.

Kayıt ve kabul müddeti Eylûlün 30 uncu günü akşamına kadar devam edecektir.

Müsabaka imtihanları Teşrinievvelin dördüncü salı ve beşinci çarşamba günleri yapılacaktır. (5057)

Kayseri Vilâyeti Encümeni Daimîsinden:

Kayseri memleket hastanesine muktazi 131 kalem eczayı tıbbiye alenî surette münakasaya vazedilmiş ve bedel haddi lâyik görüldüğü takdirde 2-10-932 pazar günü saat on betşe ihalesinin icrası mukarrer bulunmuştur. Bu baptaki şartname ve muamelece listesi İstanbul ve Ankara Sıhhat Müdürlüklerinde mevcuttur. Yevmi ihaleye kadar taliplerin 150 lira teminatları ile birlikte Kayseri Vilâyet Encümeni Daimîsine müracaatları ilân olunur. (4991)

Nafıa Vekâleti Satınalma Komisyonundan:

Ulukışla - Niğde hattı üzerinde 42 inci kilometrede kâin taş ocağından ihraç edilecek (15000) metre mik'ap balâst kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur.

Münakasa 11/10/932 tarihine müsadif salı günü saat 15 te Ankara'da Nafia Vekâletinde icra edilecektir.

Münakasaya iştirak edeceklerin teklif mektupları ve 1800 liralık muvakkat teminatlarile cari seneye ait ticaret odası vesikalarını ayni gün ve saatte komisyona vermeleri lâzımdır.

Taliplerin münakasa şartnamesini Ankara'da Nafia Vekâleti Levazım Müdürlüğünden İstanbul'da Haydarpaşa Liman işleri müdürlüğünden tedarik edebilirler. (4884)

İst. Mr. Kumandanlığı Satınalma kom. ilânları

Harp Akademisi ihtiyacı için 200 ton arpaya talip zuhur etmediğinden pazarlıkla satın alınacaktır. Pazarlığı 28/9/932 perşembe günü saat 14.30 da Tophanede Merkez Kumandanlığı Satınalma komisyonunda icra kılınacaktır. Taliplerin şartnamesini görmek için her gün ve pazarlığa iştirak için de muayyen vaktinde komisyonda hazır bulunmaları. (97) (5056)

* * *

Tophanede Askerî fırına teslim edilmek ve parası peşin verilmek şartile 7500 kilo tuz pazarlıkla satın alınacaktır. Pazarlığı 28/9/932 çarşamba günü saat 10 da Tophanede Merkez Kumandanlığı Satınalma komisyonunda icra kılınacaktır. Taliplerin izahat almak için her gün ve pazarlığa iştirak için de muayyen vaktinde komisyonda hazır bulunmaları. (96) (5055)

Deniz Levazım Satınalma Komisyonundan:

25 Ton Benzin: Kapalı zarfla münakasası: 28 Eylûl 932 çarşamba günü saat 11 de.

400 Adet Yün battaniye: Açık münakasası: 28 Eylûl 932 çarşamba günü saat 14 te.

40 Ton Mazot: Açık münakasası 28 Eylûl 932 çarşamba günü saat 15 te.

10 Ton maden yağı: Açık münakasası: 28 Eylûl 932 çarşamba günü saat 16 da.

Deniz kuvvetleri ihtiyacı için lüzumu olan yukarıda cins ve mikdarı yazılı levazımın hizalarındaki gün ve saatlerde münakasaları icra kılınacağından şartnamelerini görmek isteyenlerin her gün ve vermeğe talip olacakların da teminat makbuzlarile birlikte münakasa gün ve saatinde Kasımpaşada Deniz Levazım komisyonuna müracaatları. (4613)

Gedikpaşada Jandarma Satınalma Komisyonundan:

Altlı üstlü altı yüz demir karyolanın kapalı zarfla münakasası 2 Birinci Teşrin 932 pazar günü saat on beşte yapılacaktır. Taliplerin şartname ve evsafı görmek üzere her gün ve münakasaya iştirak için de teminatlarile beraber mezkûr günün muayyen saatine kadar komisyonumuza müracaatları. (4758)

Nafıa Vekâletinden:

15 makas takımı için muktazi (585) adet meşe makas traversi pazarlıkla mübayaa edilecektir. Pazarlık 1-10-932 tarihine müsadif cumartesi günü saat 15 de Nafia Vekâleti Satınalma komisyonunda icra edilecektir. Pazarlığa iştirak edecek talipler carî seneye ait Ticaret Odası vesikası ve 198 liralık teminatı muvakkatelerile birlikte komisyona müracaat edebilirler. Taliplerin bu husustaki şartnameyi görmek üzere İstanbulda Haydarpaşada Tesellüm ve muayene memurluğuna, Ankarada Nafia vekâleti Levazım Müdürlüğüne müracaat etmeleri. (4822)

Gedikpaşada Jandarma Satınalma Komisyonundan:

Mevcut nümunesi gibi elli adet mahrutî çadır ile beş yüz adet portatif çadırın kapalı zarf münakasası 2 Birinci Teşrin 932 pazar günü saat on birde yapılacaktır. Taliplerin şartname ve nümuneleri görmek üzere her gün ve münakasaya iştirak için teminatlarile beraber mezkûr günde muayyen saate kadar komisyonumuza müracaatları. (4757)

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden:

Depo ve imalâthanelerimiz için pazarlıkla 15.000 kilo yerli malı Tonga İpi ile 15.000 metre Amerikan bezi alınacaktır. Taliplerin nümune ve şartnameleri görmek üzere her gün pazarlığa iştirak etmek üzere de 3/10/932 pazartesi günü saat 15 te yüzde 7,5 teminatlarını hâmilen Galatada Mübayaa komisyonuna müracaatları. (4950)

MİLLİYET MATBAASI